

ζω ότι οι εκλεκτοί τῶν ἀναγνωστῶν Σας θα εὐρουν μέσα εἰς τοὺς στίχους μου μίαν ὄνειροπόλον ψυχὴν ἐπιζητοῦσαν νὰ γύσῃ μέσα εἰς ὠραίους καὶ ἀρμονικοὺς στίχους τὸ ἄριον κάποιον αἰσθημάτων πλέον ἀβρῶν καὶ πλέον ἀριστοκρατικῶν...

Μοῦ ἐζητήσατε μετὰ φρασίν ἐνὸς διηγήματος καὶ Σας ἀποτέλλω τὸν «Γραμμάτην» ἐνὸς νεκροῦ Ἀμερικανοῦ διηγηματογράφου, τοῦ κ. FRED. MAXWELL. Εἶμαι βέβαιος ὅτι μίαν ἡμέραν οἱ κριτικοὶ τῶν δύο Κόσμων κατὰ πολὺ θέλουσι ἀσγοληθῆ με τὸν κ. FRED. MAXWELL.

Μία σειρά διηγημάτων του — «Οἱ Ἐταγκαλιμαὶ τῶν Ψυχῶν» — κυκλοφοροῦσα ἐγγάτως ἐπρόξενησεν ἀληθῆς φιλολογικὸν γεγονός εἰς τὰ δύο διμύλιαστα Ἰθῶν, τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὴν Ἀγγλίαν. Πνεῦμα εὐρύ, κοσμοπολιτικόν, πνεῦμα πρωτοτυπιώτατον, εὐρίσκειται ἀφθόνως γυμνόν μέσα εἰς τὰς σελίδας τῶν διηγημάτων αὐτῶν. Ὁ συμπατριώτης τοῦ Ἑλληνοῦ ἡμῶν καίτοι δὲν ἀκούεται ὡς ἐκείνος τὰς ἐμπνεύσεις του ἀπὸ τὸν ὑπερφυτικὸν κόσμον, καὶ δὲν δημιουργεῖ ἐπὶ τῆ βίβει καὶ τις πιθανότητος — δίδει ἐν τούτοις εἰς τοὺς «Ἐταγκαλιμαὶς» τῶν Ψυχῶν ἰσχυρὸν τὸν τόνον τοῦ παραδόξου καὶ τοῦ ἐξήλλως νευρικοῦ.

Ὁ «Γραμμάτης», ἕνα ἀπὸ τὰ πρωτοτυπιώτερα καὶ συγκινητικώτερα διηγήματα τῆς σειράς αὐτῆς, ἐλπίζω ὅτι θέλει ἀποτελέσει πολύτιμον κόσμημα τοῦ Παναθηναϊκοῦ τόμου τῆς «Ποικίλης Στοῆς» καὶ θέλει διαβασθῆ λίαν εὐχαρίστως ἀπὸ τοὺς πολυπληθεῖς αὐτῆς ἀναγνώστας.

[Ναυπλιὸν 15γ, Νοεμβρίου 1901]

Μετ' ἀγάπης καὶ ἐκτιμῆσεως

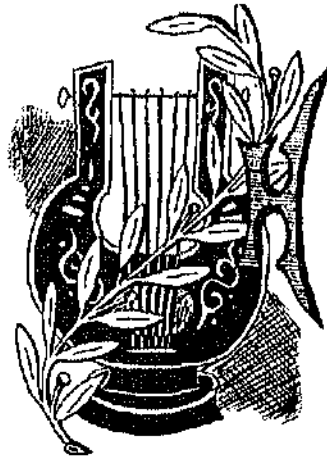
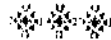
Ὁ δικός Σας

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ ΖΩΓ' ΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΥΠΝΟΒΑΤΗΣ

(ΤΟΥ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥ FRED MAXWELL)

ΑΛΛ εἶναι αὐτὰ τοῦ λὸς καὶ σ' εὐχαριστῶ διὰ τὰ κλισήματά σου, ἀγαπητὴ Χάρρη. Ἀλλὰ τί τὰ θέλεις;... Ἐγὼ βλέπω πῶς εἶμαι ἕνας ἄνθρωπος ποῦ πάει νὰ τρελλαθῆ...

Καὶ μετὰ τὰ λόγια αὐτὰ ὁ Μίλλιθαν Χάλεκ ἐσηκώθη ἀποτόμως ἀπὸ τὸ τραπέζι, διέσχισε τὸ δωμάτιον καὶ ἐπλησίασε πρὸς τὸ ἀνοιχτὸν παράθυρον. Ἐκεῖ σταθεὶς ἐβύθησε τὰ χεῖράς εἰς τὰ θυλάκια τοῦ πανταλονιοῦ του καὶ ἐκάρρωσε τὰ μάτια μελαγχολικὰ καὶ ἀφηρημένα πρὸς τὸ ἄπειρον.

Ἀπὸ κάτω ἀνέβηκεν ὁ πρωινὸς βόμβος τῆς ὁδοῦ Χρηματιστηρίου. Τὰ τρέκ, αἱ διασταυρούμεναι ἀμαξίαι, οἱ πλανώδιοι πωληταί, οἱ ἐργάται, ἡ μοδίστραυλες, οἱ ὑπάλληλοι σπεύ-

δοντες εἰς τὰς ἐργασίας των ἕκαστος, ἐπλήρουν θαυμάσιον τὴν πλατεῖαν ὁδὸν καὶ καθίστων αὐτὴν σωστὸν πανδαιμόνιον.

Ἄλλ' ὁ Μίλλιθαν δὲν ἐφαίνετο καθόλου προσέχων εἰς αὐτόν. Κάποια ὀλίφει, κάποια κόπωσης διεκρίνετο ἐξωγραφισμένη εἰς τὸ πρόσωπόν του. Ἦτο ἀλλοκότως ὠχρὸς, καὶ τὸ βλέμμα του ἀλαμπιές, ἐφαίνετο ὡς νὰ παρηκολούθει μερικὰ συννεφάκια ποῦ ἐσύροντο σιγὰ-σιγὰ ἐπάνω εἰς τὸν θλιβερὸν οὐρανόν.

Ὁ σύνοικος καὶ συνάδελφός του, ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, Χάρρης Βρίνκμαν δὲν ἀπήντησεν ἀμέσως. Τὸν παρετήρησε πρῶτον προσεκτικὰ ἐπ' ὀλίγα λεπτά καὶ τέλος εἶπε:

— Εἶσαι πολὺ ἐπίμονο κεφάλι, Μίλλιθαν. Δὲν θέλεις νὰ μ' ἀκούσης καὶ μένα μιά φορά. Σοῦ εἶπα ὅτι δὲν ἔχεις τίποτε ἄλλο παρὰ μόνον μίαν ἀπλὴν νευροπάθειαν. Τὸ μόνον φάρμακον εἶναι νὰ τὸ ριξῆς λιγάκι ἐξω. Κάμε κάδε πρῶτ' ἀπὸ ἕνα μακρυνὸ περίπατο μὲ τ' ἄλογο, τρῶγε καὶ πίνε καλά, πῆγαινε συχνότερα εἰς τὰ διασκεδαστικὰ κέντρα, προσπάθησε νὰ εὐθυμήσης, καὶ τὸ πᾶν θὰ περάσῃ.

— Ἄ! Τί λὸς, Χάρρη!... Δὲν μπορῶ πειὰ νὰ πηγαίνω ἱππασία. Οὔτε καὶ στὰ Θέατρα μπορῶ νὰ σταθῶ πειά... Ἐκεῖνο τὸ ἀφθονον ἠλεκτρικὸν μοῦ κάνει κακὸ. Μοῦ φαίνεται ὡς ἀναλυτὸ μολύβι ἐπάνω στὰ βλέφαρα, μέσα στὸ μυαλό!... Πάσχω!...

Καὶ μετ' ὀλίγον προσέθηκεν:

— Θὰ κατεβῶ νὰ κάμω ἕνα γύρο στὸ Πάρκο τῶν Ἀκκαϊῶν...

— Χωρὶς νὰ προγευματίσης;

Μία ἐκφραστικὴ ἀνύψωσις τῶν ἄμων ὑπῆρξεν ἡ ἀπάντησις.

— Καὶ ἐν τούτοις σὺ λέγεις ὅτι κοιμᾶσαι καλά...

— Σὰν νεκρὸς!...

— Περτέργον!... Ἀλλὰ κάμε ὑπομονὴν Μίλλιθαν. Ὅλα θὰ περάσουν.

Καὶ ὁ κ. Βρίνκμαν ἐπέπεσε πάλιν κατὰ τοῦ προγεύματός του, κατεβρόχθισε μὲ πολλὴν ὄρεξιν τὰ αὐγά του, ἐρόφησεν, ἠδονικῶς πλαταγίζων τὰ χεῖλη, τὸ γάλα του, καὶ ἐπειτα ἐβύθησεν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ «Κήρυκος τῆς Νέας Ὑόρκης», καὶ εἰς τὴν ἀπόλαυσιν ἐνὸς μυρωδάτου Ἀθανίου πούρου. Κάθε σκέψις περὶ τῆς ὑγείας τοῦ φίλου του ἐξηφανίσθη.

Ἐν τῇ μεταξὺ ὁ Μίλλιθαν καταβαλῶν, καὶ ταλαντευόμενος μεταξὺ τῆς ἰδέας τοῦ νὰ ἐξέλθῃ, καὶ τῆς ἰδέας τοῦ ν' ἀνεβῆ πάλιν ἐπάνω, συνήντησεν εἰς τὸν διάδρομον τοῦ δευτέρου πατώματος μίαν νεαρὰν καὶ κομψὴν γυναῖκα, τὴν ὁποίαν πολλάκις συνήντα ἐκεῖ, καὶ μετὰ τῆς ὁποίας συχνὰ ἀντήλλασεν ὀλίγας λέξεις.

— Μπα! Τόσον ἑνωρίς, κυρία Ζάκσων;... Ἠρώτησεν.

— Ἐγὼ μίαν νέαν μαθήτριαν σήμερα, ἀπήντησεν ἐκείνη.

— Τί ἐργατικὴ ποῦ εἶσαι!...

Ἐκείνη ἐχαμογέλασεν ἐπιχαρίτως.

— Διατί δχι, εἶπεν. Ἡ ἐργασία καὶ τὸ κέρδος εἶναι δύο τόσον εὐ-

χάριστα πράγματα...

Ἡ κ. Ἀλίκη Ζάκων, με τὴν ἀπλουστάτην περιβολὴν τῆς ἐφαί-
νετο ὡς κόρη. Χήρα ἐνὸς νεαροῦ ἀξιωματικοῦ τοῦ Πυροβολικοῦ, φο-
νευθέντος εἰς τινὰ συμπλοκὴν πρὸς Ἰθαγενεῖς, ὀλίγους μῆνας μετὰ τὸν
γάμον των, δὲν ἐφαίνετο νὰ ἦτο μεγαλειτέρα τῶν εἰκοσιπέντε ἐτῶν.
Ἐἶχεν ὅμως κάτι τι τὸ παιδικὸν ἐπάνω τῆς—τόσον παιδικόν, ὥστε θὰ
ἔλεγεσθε ὅτι ἡ κομψὴ Ἀλίκη, με τὸ ἡροσερὸν προσωπάκι τῆς, ὅλ' ἦτο
ἀνίκανος νὰ διδάξῃ τι...

Καὶ ἐν τούτοις ἦτο ἐξαιρετος μουσικός, καὶ εὐρεθείσα αἴφνης ἐν οἰ-
κονομικῇ στενοχωρίᾳ δὲν κατέφυγε πρὸς τοὺς πτωχοὺς συγγενεῖς τῆς.
Ἡ Ἀλίκη ἐγνώριζεν ὅτι, καὶ πτωχοὶ ἂν δὲν ἦσαν οὗτοι, πάλιν ἡ
συσσίτισις εἰς τὸ τραπέζι τοῦ ἄλλου δὲν συνεβιβάζετο πρὸς τὴν φιλοτι-
μίαν τῆς.

Διὰ τοῦτο ἐπροτίμησε νὰ διδῇ μαθήματα κλειδοκυμβάλου καὶ φω-
νητικῆς μουσικῆς, καὶ νὰ διατηρήσῃ οὕτω τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς καὶ
τὴν ἀξιοπρέπειάν τῆς...

Ὁ κ. Χάλεκ, ἐνῶ κατέβαινον τὴν κλίμακα, ὁ εἰς παρὰ τὸ πλευρὸν
τοῦ ἄλλου, ἐσπούδαζε προσηκτικὰ τὴν φυσιογνωμίαν τῆς καὶ εὗρισκεν
ὅτι αὕτη ἀπέπνευε μιαν ἀπεριόριστον γλυκύτητα.

Μέσα εἰς τὰ γαλάζια μάτια τῆς ἐφαίνετο χυμὴν ἀφθονοῦς εὐκρί-
νεια. Τὰ βύσσινια χεῖλη τῆς κερκυλούμενα εἰς ὠραίας γραμμὰς ἦσαν
εὐγλωττα μαρτύρια σταθεροῦ χαρακτήρος. Καὶ ἐν γένει τὸ ἡροσερότη-
τος σπανίας πρόσωπόν τῆς, στεφόμενον ὑπὸ πλουσίας χρυσῆς κόμης,
καθίστα τὴν νεαρὰν χήραν ἀξιολάτρευτον.

Βλέπων τὴν γυναῖκα ἐκείνην ὁ Μίλλιβαν Χάλεκ, συνομιλῶν μετ'
αὐτῆς, ἠσθάνετο ἕνα εὐάρεστον κίσθημα, ὡσὰν νὰ ἴθώπευε τὰ ἐξηρηθη-
σμένα του νεῦρα μιὰ θωπεῖα ἡροσεροῦ θαλασσοῦ μπάτη, ὡσὰν νὰ ἴθου-
θίζετο τὸ κουρασμένο του κορμί μέσα εἰς τὰ νάματα ἐνὸς ἡδονικωτάτου
λουτροῦ...

— Γιατί τόσον ἐνωρίς, κ. Χάλεκ; Ἰπρώτησεν ἡ κρυσταλλίνη φωνὴ
τῆς. Πηγαίνετε στὸ Γραφεῖον;...

— Ὅχι ἀκόμη. Δὲν αἰσθάνομαι τόσον καλὰ τὸν ἑαυτὸν μου σή-
μερα, κυρία Ζάκων, καὶ ἐσκέφθην ὅτι ἕνας μικρὸς πρωϊνὸς περίπατος
ἤθελε με ἀνακουφίσει...

— Καὶ κάμετε πολὺ λαμπρὰ, ἀπήντησεν ἐκείνη προθύμως. Φαίνε-
σθε τόσον καταβεβλημένος... Δὲν κοιμάσθε καλὰ;...

Καὶ λέγουσα ταῦτα τὸν παρετήρει με βλέμματα ἀγάπης καὶ ἐν-
διαφέροντος.

Διότι προφανῶς ἡ κ. Ζάκων ἠσθάνετο περισσὴν ἐκτίμησιν καὶ
συμπάθειαν πρὸς τὸν ἀξιοπρεπεῖ ἐκείνον, τὸν εὐμορφοκαμωμένον ὑψηλὸν
ἄνδρα, με τὸ χλωμόν συμπαθητικὸν πρόσωπον καὶ τὸ εὐγενὲς ὄλον.

Καὶ εἶχε συχνάκις σκεφθῆ περὶ αὐτοῦ...

— Κοιμοῦμαι τόσον καλὰ, ὅσον οὐδέποτε εἰς τὴν ζωὴν μου, ἀπήν-
τησεν ἐκείνος μελαγχολικῶς ὅτε εὐρέθησεν εἰς τὸν δρόμον. Αὐτὸ εἶναι τὸ

περίεργον. Ἄλλοτε ὅμως ἐξυπνοῦσα ἐνωρίς, καὶ τόσον εὐδιάθετος, με
τόσην ὄρεξιν διὰ πρόγευμα, καὶ γεμάτος ἐνεργειαν. Τώρα ἐξυπνῶ πε-
ρισσότερον κατάκοπος παρὰ ὅταν κατακλίνομαι, καὶ τὸ πρόγευμα εἶναι
πρᾶγμα πολὺ παλῶ γιὰ μένα... Δὲν εἶμαι καθόλου καλὰ, κ. Ζάκων!

Ἐκείνη τὸν ἐκύτταξε σιωπηλῶ καὶ σκεπτικῶ ἐπ' ὀλίγα λεπτά.
Ἐφαίνετο νὰ συμπονεῖ μαζὺ του...

— Ἐγὼ εἰς τὴν θέσιν σας θὰ μετέβαλλον τὸν τρόπον τοῦ ζῆν, εἶπε.
Θὰ ἐξοῦσα τελείως διαφορετικὰ. Δὲν θὰ εἰργαζόμην καθόλου. Οὔτε ἕνα
γράμμα δὲν θὰ ἔγραφα. Θὰ ἐπιζητοῦσα νέας τέρψεις, νέας διασκεδα-
στικὰς ἀσχολίας. Αὕτη εἶναι ἡ συμβουλή τοῦ σᾶς δίδει τὸ φιλικὸν μου
ἐνδιαφέρον. Ἐλπίζω ὅτι θὰ τὴν ἐκτελέσητε, κ. Χάλεκ...

Ἡ φωνὴ τῆς, λεγούσης ταῦτα, ἦτο λιαν ζωνρὰ, καὶ ὁ Μίλλιβαν
εὐφροσύνης διέκρινε τὸ συμπαθητικώτατον ὕφος με τὸ ὅποιον ὠμίλει.

Ὡ! Τοῦ ἤρεσκε τόσον νὰ συνομιλῇ μαζὺ τῆς!... Τοῦ ἐφαίνετο
τόσον θελκτικὸν νὰ περιπατῇ πλάγι τῆς!... Καὶ θὰ ἐπιθυμοῦσε νὰ
διαρκίῃ ἐπ' ἄπειρον αὐτό.

Ἀλλὰ δυστυχῶς, μετ' ὀλίγον, ἐκείνη τὸν ἀπεχαιρέτησε μ' ἕνα γλυ-
κύτατον μειδίαμα καὶ λαβοῦσα μιαν λοξὴν πάροδον ἐξηφανίσθη...

Ἡ προτέρα ἀπογοήτευσίς τὸν κατέλαθε πάλιν ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὴν
Ὀδὸν Λιγκαλῶν. Καὶ μετὰ πικρίας ἀνεμνήσθη τὴν ὠραίαν ζωὴν τοῦ
ἐπεροῦσε μέχρι πρὸ τριῶν ἐβδομάδων. Μίαν ζωὴν ἡρεμον, ἀναπαυτι-
κὴν, με ὀλίγους πόθους καὶ με ὀλιγωτέρας φροντίδας. Διότι, ναὶ μὲν
δὲν εἶχε περιουσίαν, ἀλλ' ὁ γενναῖος ἐκείνος μισθὸς τοῦ παρεῖχεν
ἡ θέσις του ἦτο ἀρκετὸς εἰς τὸ νὰ ζῇ ἀνέτως.

Ἐπειτα τὸ μέλλον τῶ ἐμειδία εὐφρόσουνον. Ὑγείαν εἶχε χαλυβδίνην,
ἀφοῦ ἔτη ὀλόκληρα εἶχε νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ ἰατρός. Καὶ εἰργάζετο με
ἀφοσίωσιν, με θέρμην, γεμάτος ἀπὸ τὴν ὄρμην τῆς ἐνεργείας...

Ἐξάφνα ὅμως μιὰ ἀκατανίκητος ἀπέχθεια δι' ὅλα τὸν κατέλαθεν.
Μιὰ ἀπειρος κόπωση, μιὰ ἐξάντλησις φοβερά, ὡς νὰ ἠπλώθη καὶ ἐκυ-
ρίευτε τὸ σῶμά του, τὸν νοῦν του ὀλόκληρον, μιὰ ἀνάιατος νόσος, τῆς
ὁποίας δὲν ἐφαίνοντο ἄλλα συμπτώματα παρὰ μόνον ἐκείνα τοῦ εἶπεν
εἰς τὴν κ. Ζάκων.

Ἐβδομάς ὀλόκληρος παρῆλθεν ἀπὸ τῆς συναντήσεώς των καὶ ἡ
Ἀλίκη δὲν ἔπαυσε σκεπτομένη περὶ αὐτοῦ. Πολλάκις μάλιστα ἀργο-
ποροῦσεν ἐπίτηδες εἰς τὴν κλίμακα με τὸν σκοπὸν νὰ τὸν συναντήσῃ
κατερχόμενον.

Τὴν ἐβδόμην τέλος ἡμέραν συννητήθησαν, καὶ κατὰ τὸ σῆμα ἐβγῆ-
καν μαζὺ βαδίζοντες ὁ εἰς παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἄλλου.

— Δοιοπὸν δὲν ἔχετε σκοπὸν ν' ἀλλάξετε τὸν ἀέρα σας εἰς καμ-
μίαν ἐξοχὴν; Ἠρώτησεν ἐπιπληκτικῶς ἐκείνη.

— Μὰ ξέρετε; Σ' αὐτὸ πταίει ὁ κ. Βρίνκμαν. Πέρου ἐπήραμε
μαζὺ τὴν δέμηνον καλοκαιρινὴν ἀδειαν καὶ ἐπεράσαμε ὠραία εἰς τὸ

παραθαλάσσιον τοῦ Κάμικτων. Ἐφέτος δμως διατάζει ν' ἀφήσῃ τὸν ἑνωρὶς τὴν πόλιν, καὶ ἀναβῆλλει καθημερινῶς . . .

— Μπᾶ! . . . Μὰ αὐτὸ εἶναι πολὺ ἐγωϊστικόν!.. Ἀνέκραξεν ἐκεῖνη μετ' ἐκπλήξεως, διότι ἐγνώριζεν ὅτι ἦσαν στενωτάτοι φίλοι.

— Δὲν ξέρω. Βλέπετε ἐκεῖνος φρονεῖ ὅτι φροντίζω μέχρι ἰδιοτροπίας διὰ τὴν υἰαίαν μου, καὶ ὅτι δὲν ἔχω τίποτε. Καὶ πραγματικῶς πρέπει νὰ ἦμαι πολὺ παράξενος ἀφοῦ ἐνοχλοῦμαι διὰ τὸσαν ἀσήμαντα πράγματα.

Ἐκεῖνη ἤλλαξε θέμα ὁμιλίας καὶ ὁ λόγος περιστράφη εἰς ἄλλα. Ὁμιλήσαν καθεὶς περὶ τῶν ἐργασιῶν του, τῶν σχεδίων τοῦ μέλλοντος, τῶν προτιμήσεών του — συνομιλαὶ αἰτινες τὴν γνωριμίαν μεταβάλλωσιν εἰς φιλίαν. Καὶ ὅταν ἔκαμον νὰ ἀποχωρισθῶσιν ἐκεῖνος δὲν τὴν ἐχαιρέτισεν ὡς συνήθως, ἀποκαλυφθεὶς μόνον, ἀλλὰ καὶ διὰ μιᾶς θερμῆς χειραψίας . . .

Πάλιν τῶρα ἡ ἐντύπωσις τοῦ τοῦ ἀφῆσεν ἡ Ἀλίκη ἦτο ἰσχυρά. Καὶ εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ εὑρίσκειτο, ἡ ἐπαφὴ τῆς ὥραιας καὶ ἀβρᾶς ἐκείνης χειρὸς ἔχουσε μέσα εἰς τὴν ψυχὴν του αἰσθήματα τῶν ὁποίων πρῶτην φορὰν εὑρέθη ἰσχυρημένος.

Τὸ αἰσθημα τοῦ θάρρους καὶ τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς ἀποφάσεως.

Ἦ κ. Ζάκων ἀφ' ἑτέρου ἐλυπέτο πολὺ διὰ τὴν ὀλιθερὰν αὐτὴν κατάστασιν τοῦ Μιλλιθάν. Καὶ ἀπεφάσισε, χάριν αὐτοῦ, νὰ ἐπωφελθῇ τῆς μικρᾶς γνωριμίας τοῦ εἶχε μὲ τὸν κ. Βρίνκμαν ὅπως τὸν συμβουλευθῇ περὶ τῆς υἰαίας τοῦ φίλου του.

Ἀνέμενε λοιπὸν τὴν ἐπομένην εἰς τὸν διάδρομον καὶ ὅταν συνηγήθησαν τῷ εἶπεν :

— Ἐλπίζω ὅτι ὁ φίλος σας κ. Χάλκε θὰ ἦναι καλλίτερα σήμερα. Διότι παρατηρῶ, κ. Βρίνκμαν, ὅτι ἀπὸ τινος φαίνεται λίαν μεταβεβλημένος. Ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ ἔχη τίποτε σπουδαῖον . . .

Ὁ κ. Βρίνκμαν τὴν παρετήρησεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς προσεκτικὰ μὲ κάποιαν ἀπορίαν, καὶ ἔπειτα ἀπεκρίθη καθαρὰ :

— ὦ! Τίποτε ἀπολύτως, κυρία . . . Εὐχαριστῶ. Μικρὰ νευρασθένεια — αὐτὸ εἶναι ἄλο-δλο. Ἐπειτα ὕστερα ἀπὸ ὀλίγας ἐβδομάδας ἀναχωροῦμεν δι' ἕνα παραθαλάσσιον . . .

— Δὲν νομίζετε, ἀντεῖπεν ἐκεῖνη, ὅτι θὰ ἦτο καλλίτερον νὰ ἀναχωρήσητε ἀμέσως; . . . Ἦ σπιτονοικοκυρὰ μου ὠμιλοῦσε περὶ τοῦ κυρίου Χάλκε προχθὲς τὸ βράδυ, καὶ συνεφώνησε μαζί μου ὅτι ὁ φίλος σας φαίνεται πολὺ ἀσθενής . . . Αἱ γυναῖκες, ξέρετε, γνωρίζουν αὐτὰ τὰ πράγματα καλλίτερα ἀπὸ τοὺς ἄνδρες — προσέθηκέν ἀποφθεγματικῶς — καὶ αἱ παρατηρήσεις των εἶναι σχεδὸν πάντοτε ἀληθεῖς.

Ὁ Χάρρης Βρίνκμαν τὴν παρετήρησε καὶ πάλιν προσεκτικὰ, καὶ τὴν φορὰν ταύτην ἡ Ἀλίκη ἐδιάβασεν εἰς τὰ μάτια του τὴν ἀπέχθουσαν ποῦ ἠσθάνετο συνομιλῶν μαζί της περὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ.

— Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἔχω τὴν ἐκκέναν ἰδέαν κ. Ζάκων, εἶπε ψυχρῶς. Καὶ προσέθηκέν ἀποτόμως κάπως :

— Ἄλλως τε δὲν πρέπει ν' ἀνησυχῆτε καθόλου περὶ τοῦ Μιλλιθάν. Εὐρίσκειται σὲ πολὺ καλὰ χέρια. Ἐγὼ τὸν γνωρίζω τελείως, διότι εἰμεθα φίλοι ἀπὸ μικρὰ παιδιὰ . . .

Ἐπειτα ὑπεκλίθη ψυχρῶς καὶ ἀντιπαρήλθεν.

Ἦ Ἀλίκη ἠννόησεν ὅτι ἡ προθυμία της δὲν εἶχε γίνε ἐνθουσιωδῶς δεκτὴ. Καὶ ἠννόησεν ἀκόμη ὅτι ὁ κ. Βρίνκμαν κάποιον κρύφιον λόγον θὰ εἶχε νὰ στενοχωρῆται ὅταν τοῦ ὠμίλου περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ φίλου του.

Καὶ τὸν λόγον αὐτὸν προσπαθοῦσα νὰ εὑρῇ, ἔμενον ἐκεῖ εἰς τὸν διάδρομον σκεπτομένη ἐν ἀφαιρέσει.

Ἐξάφνα τὸ βλέμμα της ἔπεσεν ἐπάνω εἰς ἕνα κομμάτι χαρτιοῦ τὸ ὅποιον ἐκεῖτο πρὸ τῶν ποδῶν της, — καὶ τὸ ὅποιον, χωρὶς ἄλλο, θὰ εἶχε πέσει ἀπὸ τὸν Χάρρη Βρίνκμαν — διότι προτῆτερα δὲν τὸ εἶχε παρατηρήσει ἐκεῖ.

Ἐσκυψε καὶ τὸ ἐπῆρεν.

Ἦτο ἕνα κομμάτι ἐφημερίδος.

Τὸ ἐδιάβασεν ἀργὰ-ἀργὰ, ὡς μὴ ἐννοοῦσα. Ἐπειτα, αἰφνῆς, τῆς ἐφάνη ὡς νὰ ἠννόησε τὸ πᾶν, ὡσὰν μιὰ ἀστραπὴ νὰ ἐφώτισε τὰ γράμματα, καὶ τὰ μάτια τοῦ νοῦ της ἠδυνήθησαν νὰ διαβάσουν τὸ βαθύ μυστικὸν ποῦ ἐκρύπτετο μέσα εἰς τὰς ὀλίγας ἐκείνας γραμμάς.

Ἐστάθη σύννους, περίφροντις καὶ ὠχρά, κρατοῦσα διὰ τῆς δεξιᾶς τὸ μέτωπον.

Ἐπειτα βίαιτικὰ ἐμπῆκεν εἰς τὸ δωμάτιόν της, καὶ ἔκλεισε νευρικῶς τὴν θύραν . . .

Τὴν ἐσπέραν ἐκεῖνην ὁ Μιλλιθάν Χάλκε ἔλαβεν ἕνα μικρὸ, κομψὸ καὶ ἀποπνεόν ἀρωμα μενεξὲ γραμματάκι, μὲ τὰς ἐξῆς ὀλίγας γραμμάς:

Φίλε κ. Χάλκε,

Πρὸ τινος καιροῦ εἶχατε τὴν εὐγενεὶ καλωσύνην νὰ μοῦ προσφέρτε μερικοὺς τόμους ἐκλεκτῶν Διηγημάτων. Τότε Σῆς νύχταρῆσθε καὶ δὲν τοὺς ἐδέχθην ὡς μὴ εὐκαιροῦσα νὰ τοὺς ἀναγνώσω.

Τώρα πολὺ ἠθέλατε μὲ ὑποχρεῶσαι δανείζοντές μοι δύο-τρεῖς ἐκ τῶν τόμων αὐτῶν, τοὺς ἐκλεκτοτέρους. Ἐὰν ἔχετε καιρὸν φέρετέ τους Σεῖς ὁ ἴδιος, αὔριον τὸ ἀπόγευμα. Ἐλάτε μάλιστα εἰς τὰς 5 νὰ πάρωμε τὸ τσάϊ μαζί.

Ἦ εὐκρινὴς Σας φίλη

Ἀλίκη Ζάκων

Υ. Γ. — Μήπως εὑρίσκειται εἰς τὴν Βιβλιοθήκην σας κανὲν καλὸν βιβλίον Ζατρικίου;... Ἐὰν Σῆς παρεκάλουν νὰ μοῦ τὸ ἐδίδατε δι' ὀλίγας ἡμέρας.

IDEM

Ὁ Μιλλιθάν δὲν ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ ἀναφέρῃ τι εἰς τὸν φίλον του περὶ τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης. Ἀλλὰ τὴν ἐπομένην, κατὰ τὴν πέμ-

πτην μεταμεσημβρινήν, μόλις επέστρεψεν από τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν κ. Ζάκσων ἕνθα ἐγένετο εὐμενέστατα δεκτός.

— Σὰς φέρω ὀλίγους τόμους Διηγημάτων τοῦ Στέβενσιον καὶ τοῦ Κίπλιγκ, εἶπε, μαζί μὲ ἕνα α' *Ἐγγειρίδιον Ζατρικίου*. Πιστεύω νὰ τὸ εὐρῆτε κατάλληλον... Ἀλήθεια, παίζετε καλὰ Ζατρικίον κ. Ζάκσων ;...

— Καθόλου μάλιστα, ἀπεκρίθη ἐκείνη γελῶσα. Δὲν εἶμαι ἀρκετὰ ἔξυπνος, καὶ τὸ Ζατρικίον εἶναι παιγνίδι διὰ τοὺς διπλωμάτας. Δὲν εἶναι ἔτσι, κ. Χάλεκ ;...

Ἐμειδίασεν ἐκεῖνος, καί :

— Ἐγὼ καὶ ἐγὼ χρόνια νὰ παίξω, εἶπεν. Ἄλλοτε ἤμουν καλὸς παίκτης. Ὁ κ. Βρίνκμαν ὁμως παίζει συχνά . . .

Κατόπιν ἐκείνη τῷ προσέφερεν ὀλίγον τσάι, καὶ ἔπειτα καθήσασα πρὸ τοῦ πιάνου ἔψαλλε τὸ α' *Ὀνειρον τῆς Κυρδίας*, τὴν ὠραίαν αὐτὴν σερενάταν τοῦ Σοπέν.

Ἐν τῷ μεταξύ δὲν ἐγένετο καθόλου λόγος περὶ τῆς ἀσθενείας του, καίτοι ἡ Ἄλικη παρετήρησεν ὅτι αὐτὴ, μυστηριώδης ὅπως ἦτο, εἶχε κάμει γιγαντιαίας προόδους.

Τὰ μάτια του ἔλαμπον τώρα ἀπὸ μίαν παράδοξον φλόγα πυρετοῦ, ἡ ὄψις του ἦτο ἀλλοκότως ὠγρὰ καὶ κατεστραμμένη, καὶ ἐν γένει οἱ τρόποι του προέδιδον ἀνθρωπὴν πάσχοντα ἀπὸ μεγάλην ἐπανάστασιν νεύρων . . .

Ὅταν ἐσηκώθη ὅπως ἀπέθι, ἐκείνη τὴν ἠρώτησεν ἠρέμως ἐὰν ἤθελε νὰ τῆς κάμῃ τὴν χάριν νὰ δεχθῇ τὸν ἰατρὸν τῆς, ὅστις ἦτο εἰδικώτατος εἰς τὰς διαγνώσεις τοιούτων ἀνεξήγητων ἀσθενειῶν.

Καὶ προσέθηκεν ὅτι θὰ πρετίμα νὰ μὴ μάθῃ ὁ κ. Βρίνκμαν τὴν παράκλησιν τῆς αὐτῆν.

Ὁ Μίλλιθαν ἐξέπλάγη πολὺ, ἀλλὰ γνωρίζων τὸ εἰλικρινὲς ἰνδιφέρον πού ἔτρεφε δι' αὐτὸν ἡ νεαρὰ γῆρα, τῆς ὑπεσχέθη νὰ ἐκτελέσῃ τὰ ζητηθέντα.

Καὶ ἡ κ. Ζάκσων ἀνέμενε νὰ ἰδῇ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πρώτου τούτου διαβήματός της . . .

Ἄλλὰ δυστυχῶς εἰς οὐδὲν ὠφέλησεν. Διότι, καίτοι ὁ ἰατρός τῆς κύριος Νίκολσον κατέβαλεν ὅλας τὰς προσπάθειας, ἡ κατάστασις τοῦ Μίλλιθαν ἐχειροτέρευε πάντοτε, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν οὗτος ἦτο σχεδὸν ἀνίκανος νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὸ κρεββάτι καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὸ Γραφεῖόν του.

— Δὲν εἴμποροῦσε νὰ ἡσυχάσῃ, οὔτε καὶ νὰ φάγῃ κἄν. Εἶχεν ἐξασθενήσει φοβερά. Καὶ ἐν τούτοις ἔλεγεν ὅτι ἐκοιμᾶτο καλά, ὡς συνήθως ! . . .

Αὐτὰ ἐπληροφορήθη ἡ κ. Ζάκσων. Καὶ ἀργότερον, ὅταν ἐπανήλθεν ὁ κ. Βρίνκμαν, ἔμαθεν ὅτι οὗτος εἶχε παρακαλέσει τὴν σπιτινοικοκυράν νὰ μείνῃ πλησίον τοῦ φίλου του, καὶ ὅτι ἐὰν ἦτο ἀναγκαῖον θὰ ἐπανήρχετο νὰ μείνῃ καὶ αὐτὸς αἰκίτοι δὲν ἔπρεπε ν' ἀνησυχῶσι

καὶ νὰ προσκαλέσωσιν ἰατρὸν, διότι ὁ κ. Χάλεκ δὲν εἶχε τίποτεν ! . . .

Τότε πλέον ἡ Ἄλικη ἔχασε τὴν ὑπομονὴν τῆς. Καὶ ἐσκέφθη νὰ προβῇ εἰς τὸ δεύτερον διάβημά της. Συνεκέντρωσεν ὅλον τὸ θάρρος τῆς καὶ ἀπεφάσισε νὰ παλαίσῃ μέχρις ἐσχάτων διότι ἐγνώριζεν ὅτι διακυβεύεται μία ὑπαρξις, διότι συνηθάνετο ὅτι παίζει διὰ μίαν ζωὴν ἀνυπολογίστως πολῦτιμον δι' αὐτὴν . . .

Ὅλον τὸ σπῆτι ἦτο βυθισμένον μέσα εἰς νεκρικὴν σιγὴν, ὅταν ἡ Ἄλικη σιγὰ-σιγὰ, βαδίζουσα μὲ τὰς ἄκρας τῶν ποδῶν ἀνεβῆ τὴν κλίμακα τοῦ ἐπάνω πατώματος καὶ ἐστάθη εἰς τὸν διάδρομον αὐτοῦ . . .

Θὰ ἐκοιμῶντο ὅλοι διότι εἶχον περάσει τὰ μεσάνυκτα. Ἀπὸ τὴν μισοκλεισμένην ὅμως θύραν τῆς αἰθούσης ἐξήρχετο ἕνα ἀμυδρὸν φῶς. Ἡ Ἄλικη πλησιάζει ἀκροποδητεῖ καὶ, κρυπτομένη ἀπὸ τὴν σκιάν τοῦ ἔρριπτον ἡ μισοκλεισμένη θύρα, βυθίζει ἐντὸς τὸ βλέμμα . . .

Μέσα εἰς τὴν αἰθουσαν δὲν εὕρισκετο κανεὶς . . .

Ἐξαφνα ὁμως ἀκούει ὀπισθεν τῆς τριγμῶν . . .

Στρέφεται καὶ βλέπει εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου του τὸν Μίλλιθαν Χάλεκ . . . Ἄλλὰ, Θεέ μου, πόσον εἶναι ἀλλοκότος ! . . . Φορεῖ ἕνα μακρὺν-μακρὺν ἕως τὰ πόδια ἐπενδύτην. Τὰ μαλλιά πίπτουν ἀτάκτως γύρω ἀπὸ τὴν χλωμὴν, τὴν ἀποσκελετωθεῖσαν μορφήν του. Τὰ μάτια του καρφώνονται ἀπλανῶς ἐπάνω της — τὰ μάτια τὰ χύνοντα μίαν κάποιαν ὑελώδη λάμπην . . .

Καὶ ἡ σιλουέττα του ὑψηλὴ καὶ ἀκίνητος διχράφεται παραδόξως μέσα εἰς τὸ ἄρρωστον καὶ θλιβερὸν φῶς τοῦ χύνεται ἀπέναντί του . . .

Ἐπειτα προχωρεῖ γρήγορα, καὶ μὲ ἕνα νευρικὸν βᾶδισμα διέρχεται τὴν θύραν, σχεδὸν ἐγγίζων τὴν Ἄλικην καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν αἰθουσαν . . .

Ἡ κ. Ζάκσων δὲν ἐκινήθη καθόλου. Ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Μίλλιθαν ἀναμφιβόλως περιπατεῖ κοιμώμενος καὶ ἐν καταστάσει ὑπνοβασίας, ὅπως ἐγνώριζε τί ἐμελλε νὰ ἰδῇ ἀκολούθως.

Ἐστάθη λοιπὸν ἐκεῖ, ὀπίσω ἀπὸ τὴν θύραν, καὶ ἀνέμενε ἀγνωστος, ἀπαρατήρητος . . .

Ὁ Μίλλιθαν ἐπροχώρησε, καὶ καθίσας ἐμπρὸς εἰς ἕνα στρογγυλὸ τραπεζάκι Ζατρικίου τοῦ φίλου του, ἤνοιξε τὸ ἐπ' αὐτοῦ κείμενον Ζατρικίον καὶ στηρίξας τὴν κεφαλὴν διὰ τῆς ἀριστερᾶς, ἀνεκίνει διὰ τῆς ἑτέρας τοὺς πεσσοὺς ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, τώρα κάμνων μίαν κίνησιν καὶ τώρα ἐπαναφέρων τοὺς πεσσοὺς εἰς τὴν πρώτην των θέσιν, καὶ τώρα πάλιν μένων ἀκίνητος καὶ σκεπτικὸς, ὡτὰν ὅλη του ἡ ψυχὴ, ὁ νοῦς του ὅλος νὰ ἦτο ἀπερροφημένος εἰς τὴν λύπην κάποιου προβλήματος τὸ ὅποιον ἐνέτεινε εἰς τὴν διαπασῶν συμπάσας τὰς νοητικὰς του δυνάμεις . . .

Πέντε λεπτὰ ἀκόμη, καὶ μία ἄλλη θύρα εὕρισκομένη εἰς τὸ βᾶθος τῆς αἰθούσης ἤνοιξεν ἀθουρόπως. Σιωπηλὸς καὶ περίφροντις ἐνεφανίσθη ὁ Χάρρης Βρίνκμαν. Ἐπροχώρησε σιγὰ-σιγὰ καὶ ἐστάθη ὀπισθεν τοῦ

ύπνεσθάτου.

Και ἔμεινεν ἐκεῖ παρακλιυθῶν τὰς κινήσεις του ἐπὶ τοῦ Ζατρικίου...

Ἐσυχία ἀπόλυτος ἰσχυρισμὸς μέσα εἰς τὸ δωμάτιον, καὶ ἡ Ἀλίχη ἠννόησεν ὅτι ἔπρεπε νὰ καταβάλῃ, ὅλας τῆς τὰς δυνάμεις διὰ νὰ μὴ ρίψῃ κραυγὴν ἀγανακτήσεως καὶ ταραξῆ τὴν σιγὴν ἐκείνην, μέσα εἰς τὴν ὅποιαν ἐξετυλίσσετο ἓνα ἀποτρόπαιον δράμα...

Καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἄφωνος ἡ γενναῖος γυνή, βλέπουσα ἀφ' ἐνὸς μὲν ἓνα ἄνθρωπον παίζοντα μὲ ὕψιστον αὐτῆς τῆς ζωῆς του ἓνα παιγνίδι, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν λάγνον αἰσχροκέρδειαν ἐνὸς ἀνθρώπου καλύπτοντος τὸν ἄτιμον σκοπόν του μὲ τὸ προσωπεῖον τῆς φιλίας!

Ἐγένετο μιὰ μικρὰ διακοπή, διαρκούσης τῆς ὁποίας οἱ δύο παραφυλάττοντες προσεπάθουν νὰ κρατήσουν τὰς ἀναπνοὰς καὶ νὰ καταστείλουν τοὺς παλμούς τῆς καρδιάς των—ἐνῶ ὁ Μίλλιθαν ἔμεινεν ἀκίνητος μὲ τὴν κεφαλὴν θαμμένην μέσα εἰς τὰς παλάμας...

Ἄρα γε μήπως κατεβλήθη καὶ ἔπεσεν εἰς βαθυτάτην νάρκην χωρὶς νὰ ἔννοῃ τί ἔπραττεν ἐκεῖ, ἢ μήπως ἔμελλε νὰ ἐξυπνήσῃ καὶ ἀναλαμβάνων τὰς αἰσθήσεις του μᾶλλον καὶ τὸ ἰδικόν του καὶ τοῦ φίλου του τὸ μυστικόν; ...

Ἐξαφνα τὸ ἔκπρεμὸς τῆς αἰθούσης ἐσήμανε τὴν πρώτην μεταμεσούνηκτιον ὥραν, καὶ ὁ διαπερατικὸς ἐκεῖνος ἤχος ταραξάσας τὴν νεκρικὴν σιγὴν ἐπέφερον εἰς τὸν ὑπνεσθᾶτην μιὰν ζωηρὰν ἀνατίναξιν, ὡς ὑπὸ ἠλεκτρικῆς συγκινήσεως...

Ἀνεσηκώθη καὶ ἐπανεκάθησεν. Ἐφερε τὸ χέρι πρὸς τὸ μέτωπον καὶ παρατήρησεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς τὸν πίνακα τοῦ Ζατρικίου.

Κατόπιν, ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου διαταγμοῦ καὶ μὲ σταθερὰν χεῖρα, ἔκαμε τρεῖς ταχυτάτας, ἀστραπιαίας σχεδὸν κινήσεις ἐπ' αὐτοῦ...

Καὶ ἡ Ἀλίχη ἐδιάβασεν ἐπάνω εἰς τὴν ὄψιν τοῦ Μίλλιθαν μιὰν κάποιαν ἔκφρασιν εὐχαριστήσεως—τὴν ἠδονὴν ἐκείνην ποῦ αἰσθάνεται ὁ μετὰ πολὺν ἀγῶνα λύων ἓνα δυσχερὲς πρόβλημα.

Ἐπειτα ὁ ὑπνοβάτης ἠγέρθη ἀποτόμως, καὶ μὲ τὸ ἴδιον νευρικὸν βᾶδισμα διέβη τὴν θύραν—ἐνῶ ἡ Ἀλίχη ἀπεσύρετο εἰς τὴν σκιάν—καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιόν του κατέπεσε βρῦς καὶ ἐξηντλημένος ἐπὶ τῆς κλίνης του...

Ὁ Χάρρης Βρίνκμαν ἔδραμε κατόπιν του ὅπως βεβηκωθῆ ἂν εὐρίσκειται ἐν ἀσφαλείᾳ, καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὴν αἴθουσαν ἔκλεισε τὴν θύραν, χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἐν τῷ μεταξύ ἡ Ἀλίχη εἶχεν εἰσελθεῖ σιγαλῶς εἰς αὐτὴν καὶ ἐτέκετο δίπλα εἰς τὸ στρογγυλὸν τραπέζι...

Μετὰ δύο στιγμὰς ἐκεῖνος ἐστράφη καὶ ἐπροχώρησε πρὸς τὸ Ζατρικίον μὲ ἀπαστράπτοντα μάτια ἐκ χαρᾶς, καὶ μὲ μειδιάμα ὀριάνθου εἰς τὰ χεῖλη.

Ἄλλ' αἴφνης εἶδε τὴν Ἀλίχη!... Μιὰ σύγχυσις, ἓνας τρόμος τὸν κατέλαβεν, καὶ ὀπισθοχώρησε κατὰ ἓν βῆμα...

Καὶ ἐπὶ τινὰ δευτερόλεπτα, ἐστάθησαν οὕτω σιωπηλοὶ, ἀντιμέτωποι ἀλλήλων...

— Τί θέλετε ἐδῶ; ... Ἠρώτησεν ἐκεῖνος ὑπεροπτικῶς, καὶ συνερχόμενος εἰς ἑαυτὸν ἐπροχώρησε πρὸς τὴν Ἀλίχη.

Ἄλλ' ἐκίνησε μὲ μιὰν μεγαλοπρεπῆ χειρονομίαν τὸν ἐσταμάτησεν:

— Στάσου ἐκεῖ! Εἶπεν, εἰδεμὴ διασκορπίζω τοὺς πεσσούς!...

Ἐκεῖνος ἐστάθη καὶ τὴν ἐκύτταξε συγκεχυμένος.

— Ἄκουσον! Ἐξηκολούθησεν ἡ Ἀλίχη. Ἐγνώριζα τὸ μυστικόν σου—τὸ ἐγνώριζα ἀπὸ τότε ποῦ ἔχασες αὐτὸ ἐδῶ!...

Λέγουσα ταῦτα ἐξήγαγε τὸ κομμάτι ἐκείνο τῆς ἐφημερίδας ποῦ εἶχεν εὐρὴ εἰς τὸν διάδρομον.

Καί, ἐνῶ ἐκεῖνος τὴν παρατήρει μὲ βλέμματι μίσους καὶ μὲ συνεσφιγμένας τὰς πυγμὰς, ἡ Ἀλίχη ἐδιάβασε μὲ σταθερὰν καὶ εὐκρινῆ φωνήν:

«— Τὸ πρόβλημα τῆς παρελθ. Κυριακῆς ὑπ' ἀριθ. 270 ἔλυσε πάλιν μόνον ὁ κ. Χάρρης Βρίνκμαν, ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, καὶ τὰ 50 δολάρια ἐστάλησαν εἰς αὐτόν. Σήμερον ἡ «Ἐφημερίς τῶν Ζατρικιστῶν» προτείνει εἰς τοὺς πολυπληθεῖς ἀναγνώστας τῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 271 πρόβλημα, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὄρους, καὶ μὲ ἀμοιβὴν 100 δολαρίων. Τὸ λευκὸν κερδίζει εἰς τρεῖς κινήσεις».

Ἐπαυσα ἐπ' ὀλίγας στιγμὰς. Ἐπειτα, παρατηροῦσα αὐτὸν μὲ βλέμμα ὑψίστης καταφρονήσεως, εἶπεν:

— Τί ὥραία ποῦ ἴδω ἀκεφθῆ ὁ κόσμος περὶ τοῦ κ. Χάρρης Βρίνκμαν ὅταν μᾶλλον μὲ ποῖον ἐντιμὸν τρόπον ἐκέρδιζε τὰ βραβεῖα αὐτὰ—ὅταν μᾶλλον ὅτι τὰ πρόβλήματα ἔλυοντο παρὰ τοῦ φίλου του εὐρίσκομένου ἐν καταστάσει ὑπνοβασίας καὶ ἀποκτῶντος σχεδὸν ὑπερφυσικὴν ἔντασιν τῶν νοητικῶν δυνάμεων καὶ ὅτι αἱ λύσεις αὐταὶ ἐτελλόντο εἰς τὴν ἐφημερίδα ὡς ἰδικαί του—ὅτι ἄφινε τὸν φίλον του νὰ τυραννῆται, νὰ πάσχη, νὰ ἐξαντληθῆ, ἐνῶ ἐγνώριζεν ὅτι ἡ κατάστασις αὐτὴ τὸν ἐσπρωχνε πρὸς τὸ βάρβαρον τοῦ θανάτου ἢ μέσθ εἰς κανὲν ἀστυλοῦν Ἀνιάτων!...

Ἐκεῖνος τὴν διέκοψε σαρκαστικῶς:

— Εἶθε λίαν δραματικῆ, κ. Ζάκων, εἶπε, καὶ κρίμα ποῦ δὲν χρησιμοποιεῖτε τὸ ταλάν σας αὐτὸ εἰς τὸ Μέγα Θέατρον!... Ἄλλ', ἀγαπητὴ κυρία, αὐτὴν τὴν φωνὴν τὰ αἰσθήματά σας διὰ τὸν φίλον μου ἐπροχώρησαν πολὺ. Κατὰ πρῶτον ποῖος θὰ σᾶς πιστεύσῃ ὅτι καὶ ἂν εἰπῆτε; Ἐγὼ εἶμαι γνωστὸς ὡς ἐπιδέξιος παίκτης Ζατρικίου...

Ἐκίνησε τὸν διέκοψεν:

— Ἐγὼ, εἶπεν ἀποφασιστικῶς, θὰ διηγηθῶ ὅτι ξέρω. Πέτε καὶ σῆς ὅτι θέλετε. Ποῖος ἀπὸ τοῦς δύο νομίζετε ὅτι θὰ γίνῃ πλέον πιστευτός;...

Ἐκεῖνος ἐκέφθη ἐπ' ὀλίγον καὶ κατόπιν, ἀλλάσων τακτικὴν, εἶπεν:

— Ἐγὼ ἐπερίμενα, ἀπλῶς, ἕως ὅτου ἐπιτύχῃ καὶ αὐτὴν τὴν λύσιν ὁ Μίλλιθαν. Κατόπιν θὰ τοῦ ἐδιηγοῦμαι τὰ πάντα καὶ θὰ τοῦ ἐνεχειρίζω τὰ χρήματα. Θὰ μοῦ ἐξέφραξέ τις εὐχαριστίας του δίχως ἄλλο.

Ἐκίνησε τὸν ἐκύτταξε πάλιν περιφρονητικώτατα καὶ εἶπεν:

— Δὲν ἐπερίμενες διὰ τίποτε ἄλλο παρὰ μόνον γιὰ νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα χάριν σοῦ... Ἐνὰ μῆνα τώρα παίζεται αὐτὸ τὸ ὀλέθριο παιγνίδι, καὶ ὁ δυστυχῆς κ. Χάλεκ θὰ ἔχανετο, διότι εἶγες λάβει καλὰ τὰ μέτρα σου γιὰ νὰ μὴ μάθῃ κανεὶς τίποτε. Ὁμως ὁ δόκτωρ κ. Νικόλων τὸν ἐπεσκέφθη, χωρὶς σὺ νὰ λάβῃς γνώσιν, τὸν ἐξήτασε καὶ ἀπεφάνθη ὅτι τότε μόνον θὰ ἐσώζετο, ἂν ἀπεσπᾶτο ὁ νοῦς του ἀπὸ κάποιον ἀγνωστον προσήλωσιν, ἣτις ἔθετεν εἰς φοβερὸν ἔργον τὰ ἐγνεφαλικά του κύτταρα καὶ τοῦ κατέστρεφε τὸν ὀργανισμόν. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἐφέρετο πρὸς τὸ βάρβαρον. Ἄκουσον! . . . Σοῦ ἐπιτρέπω νὰ κρατήσῃς τὰ χρήματα αὐτὰ—βδελυρὰ χρήματα κερδηθέντα δι' αἰτίας—ὕπὸ δύο δρους. Πρῶτον μὲν νὰ κρατήσῃς τὴν γλώσσάν σου δι' ὅσα συνέβησαν ἐδῶ, καὶ δεύτερον νὰ φύγῃς ἀπὸ τὸ σπῆτι αὐτὸ αὔριον, καὶ εἰς τὸ μέλλον οὐδέποτε νὰ πλησιάσῃς τὸν κ. Χάλεκ! . . .

Ἐκεῖνος διεμαρτυρήθη, τὴν ἠπειλίησε, τὴν ὕβρισην. Ἄλλ' ἐκείνη ἐστάθη ἀνένδοτος . . .

Τέλος ὁ Βρίνκιαν ἀπελπισθεὶς νὰ τὴν κάμψῃ, καὶ σκεφθεὶς ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ χάσῃ τὰ ἑκατόν του δολλάρια ἔσυρε τὸ σημειωματάριόν του, καὶ—ὕπὸ τὰ εἰρωνικώτατα βλέμματα τῆς κ. Νάκων—ἀντίγραψε τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος καὶ δισκορπίσε τοὺς πεσσούς.

Κατόπιν ἀπεχώρησεν εἰς τὸ δωμάτιόν του βρυχώμενος ὡς πληγωμένος ἀγριόχοιρος.

Τὸ πρῶτ καὶ προτοῦ ὁ κ. Χάλεκ ἐξυπνήσῃ, ἐκεῖνος εἶχεν ἀναχωρήσει, ἀφήσας ὀλιγόστιχον ἐπιστολήν, ἐν ἧ τὸ ἔλεγεν ὅτι ἀνεκα ἀνωτέρων λόγων ἀναγκάζεται νὰ ἀποχωρισθῇ αὐτοῦ διὰ παντός».

iii

Ὁ Μίλλιθαν Χάλεκ ὅμως ἦτο σχεδὸν ἀνάσθητος, καὶ ὅταν ἐξύπνησεν ἀμέσως ἔπεσεν εἰς σφοδροὺς παραλληλισμοὺς καὶ ἐξάντησεν τελείαν.

Δὲν ἐνεθυμείτο τίποτε καὶ δὲν ἀνεγνώριζε κανένα . . .

Καὶ μέσα εἰς τὰς ἀσυναρτήτους φράσεις του ἐν ὄνομα ἠκούετο συχνά, προφερόμενον μὲ κάποιον στενυχμόν καὶ μὲ κάποιαν ἱεροσάν πάσχοντος ἀνθρώπου : Τὸ ὄνομα τῆς Ἀλίκης . . .

Μετ' ὀλίγας ὥρας ἡ αἰσθησις τῆς ἐπανήλθεν. Καὶ ἐξεπλάγη ὀλίγον ὅταν εἶδε καθήμενους πλησίον του τὸν δόκτωρα κ. Νικόλων καὶ τὴν Ἀλίκην, ἣτις τῆς ὠμίλει μὲ τὰς γλυκυτέρας ἐμφράσεις . . .

— Οὐδεὶς κίνδυνος ὑπάρχει πλέον διὰ τὸν ἀσθενῆ σας, εἶπε τέλος ὁ ἰατρός, ἀλλὰ πρέπει, πρὸς τὸ παρὸν νὰ μὴ μάθῃ τὴν αἰτίαν τῆς ἀσθενείας του. Ἀργότερα μπορεῖτε νὰ τοῦ τὴν εἰπῆτε . . .

Καὶ εἰς τὸν κ. Χάλεκ εἶπε :

— Μὴ μ' εὐχαριστεῖτε καθόλου ἐμένα, κύριέ μου. Ἦ κ. Νάκων σὰς ἔσωσε τὴν ζωὴν. Εἰς αὐτὴν ὀφείλετε τὸ πᾶν . . .

Ἐπρεπε λοιπὸν εἰς αὐτὴν ὁ Μίλλιθαν νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του.

Ἄλλ' ὅταν τέλος ἦλθεν ἐκείνη, τὰ λόγια δὲν τοῦ ἐφάνησαν κατάλληλα πρὸς τοῦτο. Ἐπῆρε μόνον τὰ λευκά της χεῖρα, τὰ ὅποια αὐτὴ τοῦ ἔτεινε προθύμως, καὶ προσήλωσεν ἐπάνω της ἕνα βλέμμα γεμάτον ἀπὸ ἀγάπην καὶ τρυφερότητα . . .

Καὶ ἐσκέφθη ὅτι φαίνεται τόσον ὠραία, τόσον χαριτωμένη—ἔτσι ὅπως ἐχαμήλωνε τὰ μάτια ἀπὸ ἐντροπὴν, καὶ εἶχεν ἕνα τριανταφυλλένιον ἐρυθρῆμα εἰς τὰς παρειάς . . .

Καὶ ἐσκέφθη ἀκόμη ὅτι ὅλη ἐκείνη ἡ ἀνησυγία της δι' αὐτὸν καὶ αἱ φροντίδες καὶ ἡ τρυφερότης δὲν ἦσαν τίποτε ἄλλο παρὰ ἕνας ἔρωσ βαθὺς καὶ ἐντίμος . . .

Καὶ εἶπεν :

— Ἄλίκη! Μοῦ ἔσωσες τὴν ζωὴν! . . . Εἶσαι ὁ προστάτης μου ἄγγελος . . . Θέλεις νὰ μείνῃς τοιοῦτος διὰ πάντοτε; . . .

Καὶ ἐκείνη μὲ φωνὴν σιγλήν καὶ ὑποτρέμουσαν ἐψιθύρισην :

— Ναι, Μίλλιθαν, διὰ πάντοτε! . . .

Κατόπιν ἔκλεισε τὰ βλέφαρα, καὶ ἄφησε τὴν ὠραίαν ξανθὴν κεφαλήν της νὰ κλίνη ἠδυναθῶς ἐπάνω εἰς τὸν ὠμόν του . . .

[Μετάφρασις Θ. ΖΩΪ-ΟΠΟΥΛΟΥ]

FRED. MAXWELL

ΚΑΡΦΙΑ ΚΑΙ ΠΕΤΑΛΑ

ΤΑΝ οἱ φανατικοὶ ἰδίας τινὲς ἐπίγραμμαχοι συγκρούωνται εἰς ἀγῶνα ἐξοντώσεως, ἔργονται τέλος, ὡς σωτῆρες, οἱ λεγόμενοι φρόνιμοι, οἱ ὅποιοι, ἀκολουθοῦντες τὴν μέσῃ δόξῃ, συμβιβάζουσι τὰ πράγματα. Τότε ἡ διαμάχη ἀληθῶς καταπαύει, τὰ

πάθη κατευνάζονται, ἐπέρχεται εἰρήνευσις καὶ γαλήνη· ἀλλὰ συγγρόως οἱ χαρακτήρες ἀπονοῦνται, αἱ διάνοιαι γαννοῦνται καὶ δημιουργοῦνται αἱ μετριοφάνεις. Εἰς τὴν ἀτυχή Ἑλληνισμὸν τὸ κράμα τῆς συμβιβαστικῆς ὁδοῦ ἐφημερόσθη καὶ εἰς τὴν θρησκείαν (δὲν εἶμεθα οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε χριστιανοὶ) καὶ εἰς τὴν πολιτείαν (δὲν εἶμεθα οὔτε βῆπκοι, οὔτε πολιταὶ) καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν (ἐλλημορῆσαμεν καὶ τῶν πραγμάτων μας καὶ τῶν πατέρων μας τὴν γλῶσσαν). Καὶ τώρα δρέπομεν τοὺς καρποὺς τοῦ κράματος . . .

Τὸ κρῖμα εἰς τὴν ἰατρικὴν γλῶσσαν δὲν εἶναι σημερινὸν δημιούργημα. Εἰς μίαν ἀδειαν π. γ. ἱστορίας τοῦ 1838 ἀναγινώσκοντες: «Ὁ ἱστορικός ἀρτεῖται νὰ μὴ μεταφράσῃ ἐκτὸς τοῦ δόξου τὴν ἐκκοπέσσαν ἐκτικὴν. Νὰ καθαρῶς ἐπιμελῶς τὸν τόπον ἀποῦ ἔκοψεν, ἀπὸ τῆς καταγῆς πελοπονήσιας».

«Ὅταν ἀκούω ἢ κρυπτασας, γαυτῶμαι ὅτι ὁ λόγος εἶναι περὶ δεινροκομίας» ἔστιν ἀκούω τὸ κρυπτασας, κυριεῖται τὴν φύσιν μου μυστηριώδους ἀσθητικῆς εἰκὼν πτεροῦ καὶ ἀλιβεῶν ἀγαυήσεων. Αὐτὸ εἶναι ἡ ἀλήθεια.

Ἀκούσατε καὶ ἕνα σχετικὸν στίχον:
«Ἐὶς καταρῖσαν κορυφὴν ὁ βίαιος κλυθροφίλει»
(Δεινροκομία μετὰ ἱερολογίας).
Ἀκούσατε καὶ ἄλλον σχετικώτερον:
«Ἐὶς τὴν κορυφὴν καταρῖσιν στενάζει τοῦτο τοῦτο
ἢ τὸ γινωσκόν»
«Ὁ τοῦτο κρυπτασας β-γγάει» ἦν δὲ σὺν καταρῖσιν
Τὸ ἀσπέρμα εἶναι ἐνδύον.

Ἀπερῖσαι μίαν ἡμέραν νὰ διαβάσω κάποιον διήγημα, τὸ ὁποῖον ἤρχει μὲ ἐν καθαρῶτατον «ἡ μ η ν». Ἐδόθη τότε ἐσταμῖντα, ἔκλινα ἀκούστω μὲτα μου: «ἡ μ η ν, ἡ σ ο, ἡ τ ο» καὶ μοῦ ἔφυγε πᾶσα διάθεσις νὰ προσηρῶμαι εἰς τὴν ἀνάγνωσιν. Ἐξ ἄλλου πάλιν μίαν ἡμέραν ἐδιδίχθαι εἰς ἐν τεχνικῶν ἀρθρῶν: «ἡ α ἰ ο θ η τ ι κ ὀ τ η» ἡρῖς εἰς εἰς τὸ τέλος, καὶ ἔστατε ἔκρημα ἕνα μῆνα νὰ πρῶσω εἰς τὸ γερμανοῦ παραγωγῆς δημιούργημα.

Γράφομεν ἰ γ θ ῆ ε καὶ φωνίζομεν «ψ ἄ ρ ι ο» γράφομεν ἄ ρ τ ο ε καὶ ἀγοράζομεν ψ ω μ ι... καὶ κατόπιν λαγυρίζομεθα ὅτι δὲν ἔβρισται ζήτημα γλώσσης καὶ διγλωσσίας.

[Νοέμβριος 1901]

ΔΗΜ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΠΩΣ ΕΓΙΝΕΤΟ Ο ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΕΝ Τῷ ΑΡΧΑΙῶ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙῶ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΑΝ οἱ ἱστοριογράφοι τῆς σημερινῆς ἡμερᾶς περὶ τοῦ ἀρχαίου Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, δὲν πρέπει νὰ ὑποθεθῇ ὅτι ἐν Ἀθῆναις ὑπῆρχε τὸ πάλαι ἀνώτατον διδακτήριον καλούμενον Πανεπιστήμιον καὶ ἔχον τὸν ὄργανισμὸν τῶν νῦν Πανεπιστημίων. Πανεπιστήμιον εἶναι ὄνομα νεωστὶ παρ' ἡμῶν δημιουργηθὲν πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ ἑθνωπαϊκοῦ Universitas. Ἐν Ἀθῆναις τὸ πάλαι δὲν ὑπῆρχε τοιοῦτον δημόσιον παιδευτήριον τοιοῦτον ἕβρον ὄνομα. Αἱ ἀπὸ τοῦ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους ἱδρυθεῖσαι φιλοσοφικαὶ Σχολαὶ ἔβηρον τὰ ὄνομα τῶν τόπων, ἐν οἷς ὑπῆρχον τὰ διδακτήρια τῶν Σχολῶν τοῦ-

των, αἱτινες βραδύτερον πολλαπλασιασθεῖσαι ἀπετέλουν ἴδια διδακτήρια, ὧν μόνον ὄνομαστοὶ διδάσκαλοι καὶ καθηγηταὶ ἦσαν αὐτοὶ οἱ διευθύνοντες οὕτως εἰπεῖν τῶν σχολῶν οἱ καλούμενοι σχολάρχαι. Ἀλλὰ κατὰ τοῦς χρόνους τῆς Ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας ἱδρύθησαν ἐν Ἀθῆναις καὶ ἄλλαι σχολαὶ μὴ καθαρῶς φιλοσοφικαὶ, καὶ ἰδίως τὴ ῥητορικῆ ἢ σοφιστικῆ διδασκαλίᾳ, ἐν οἷς ὡς ἰδιωτικῆς παιδευτικῆς ἐδίδασκον καθηγηταὶ ἀμειβόμενοι ὑπὸ τῶν φοιτητῶν, οἵτινες ἐκαλοῦντο μαθηταὶ, ὀμιληταὶ ἢ κλιεταῖοι, μόνον δὲ ὑπὸ γενικῶς ἐν ἑννυῖαν φ ο ι τ η τ α ι. Δημόσιον διδασκαλεῖον ῥητορικῆς ἐν Ἀθῆναις ἱδρύθη κατὰ τὸν δευτέρου αἰῶνα ἐπὶ τοῦ Μάρκου Αντωνίου, συστήσαντος τὸν «θρόνον τῆς σοφιστικῆς», οὗτος ὁ κάτοχος καθηγητῆς ἐλάμβανεν ἐκ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ταμείου μυριάς δραχμῶν τὸ ἔτος καὶ ἦτο ὁ μόνος ἐπίσημος καθηγητῆς ὁ θρόνος αὐτοῦ ἐκαλεῖτο «βασιλεὺς θρόνος» ἢ «θρόνος ἐπὶ μυριάς» ἢ θρόνος «ἐπὶ βασιλείου μυριάς». Κατὰ τὸ παράδειγμα δὲ αὐτοῦ ἱδρύθη καὶ «θρόνος πολιτικός» διατηρούμενος ὑπὸ τοῦ δῆμον Ἀθηναίων καὶ ἀμειβόμενος δι' ἑξακισχιλίων δραχμῶν (θρόνος ταλάντων). Αὐτοὶ οἱ δύο θρόνοι ἀπετέλουν, οὕτως εἰπεῖν, τὸ ἐπίσημον Πανεπιστήμιον. Οἱ κάτοχοι δὲ τούτων ἐδίδασκον δημοσίᾳ ἐν δημοσίῳ τόπῳ, καὶ ἰδίως ἐν τῷ δημοσίῳ θεάτρῳ. Πάντες οἱ ἄλλοι καθηγηταὶ ἐδίδασκον ἐν οἰκίᾳ ἢ ἐν διδασκαλείῳ ἰδιωτικῆς ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν. Τὸ μέγα δὲ ὑποκείμενον τῆς φιλοδοξίας τῶν καθηγητῶν ἦτο ὁ εἰς τῶν δύο θρόνων καὶ ἰδίως ὁ βασιλεὺς. Ἐγένετο δὲ ἡ ἐκλογὴ καὶ ὁ διορισμὸς τῶν καθηγητῶν τοῦ θρόνου κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον.

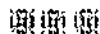
Ἀποθανόντος τοῦ καθηγητοῦ τοῦ θρόνου, (ἰδίῳ ἦτον ἰσθμῖος), πάντες οἱ ἔχοντες διδασκαλίαν ἐν Ἀθῆναις ἢ ἄλλως ἐν τῇ πόλει ταῦτα μένοντες διδάσκαλοι τῆς ῥητορικῆς ἢ σοφιστικῆς, ὡς ἐλέγοντο τότε, συν-

ἀρχοντο ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς τὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα. Ἡ ἐκλογὴ ἦτο διπλῆ. Ἡ πρώτη ἐγένετο ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν 300. Ἐνταῦθα δ' ἐξελέγοντο διὰ χειροτονίας οἱ προκριντότεροι ἐκ τῶν ὑποψηφίων, οἵτινες μετέβαινον ἑπταετα εἰς τὸ δημόσιον θέατρον, ἐνθα ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ συμπάσης τῆς ἐν τοῖς γυμνασίων ἀριστοκρατίας καὶ τῶν ποιητῶν καὶ τοῦ ἀνθυπάρχου τῆς Ἀχαΐας ἐγένετο διαγωνισμὸς μεταξύ τῶν ὑποψηφίων. Τὸ θέμα τοῦ διαγωνισμοῦ εἰδίδετο ὑπὸ τοῦ ἀνθυπάρχου, οἱ δὲ ὑποψήφιοι εἶδει νὰ πραγματευθῶσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ βήματος ἐξ ὑπογυίου. Ἡ ὀριστικὴ κρίσις καὶ ἐκλογὴ δὲ προκρίτουσα ἐκ τοῦ διαγωνισμοῦ τούτου ἀνῆκε τῷ ἀνθυπάρχῳ, ἀλλ' ἐμμέσως καὶ ἠθικῶς μετείχε τῆς ἐκλογῆς σὺμπαν τὸ ἐκλεκτὸν ἀκροατήριον, ἐνίοτε δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ ὑποψήφιοι ἐπευφημοῦν τὸν ἀναδειχθέντα ἀριστον. Μετὰ τὴν δοκιμασίαν ταύτην εἶδει ὁ νεωστὶ ἀναδειχθεὶς ὑποψήφιος νὰ ὑποβληθῆ εἰς νέαν δοκιμασίαν ὡς πρὸς τὸν βίον καὶ τὴν ἠθικότητα αὐτοῦ. Ἀφοῦ δ' ἐξήρχετο νεκρῆς καὶ ἐκ τῆς νέας δοκιμασίας, ὑπεβάλλετο ἡ ἐκλογὴ εἰς τὴν ἐγκρισίν τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ἡμῖ ἐνεκρίνετο καὶ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος, κατελάμβανεν ὁ αὐτὸς ἐκλεγείς τὸν ἰσθίον «θρόνον» ἐκ τῶν ἐν Ἀθῆναις θρόνων ἔχων δικαίωμα, ἐννοεῖται, νὰ παραιτηθῆ, τοῦθ' ὅπερ ἐγένετο συχνὰ ὁπόταν ὁ κατέχων τὸν ἐν Ἀθῆναις θρόνον προδεκαλείτο εἰς τὸν ἐν Ρώμῳ.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 6ῃ Νοεμβρίου 1901 Π. ΚΑΡΟΛΙΑΔΗΣ
Καθηγητῆς τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου

—# ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΝΟΥΡΙΑ #—

ΟΥΡΑΝΙΟΙ ΓΑΜΟΙ

Εἶλα μ' ἐμὲ στὸν κόσμο
Ποῦ μέριους ἴλιους ἀέρνει,
Ἐκεῖ ποῦ σίρκα πέρνει
Ἡ κάθε μας στροφή.

Ἐλα μ' ἐμὲ στὴν πλάσι
Ἐκεῖ ποῦ τὸ φίλι μας,
Ἐκεῖ ποῦ οἱ στεναγμοὶ μας
Λαβαίνουνε μορφή.

Τὴ βρούσι τῆς καρδίης μου
Ἐλόθερμος ν' ἀνοίξω,
Τὰ πλούτη νὰ σοῦ δείξω
Τ' ἀμέτρητα τοῦ νοῦ.

Κι' ὄλος χαρὰ νὰ χτίσω
Ἐλόχρυσο παλάτι
Στὰ γαλαζένια πλάτη
Τ' ἀπέραντου οὐρανοῦ.

[Νοέμβριος 1901]

Ο ΑΓΩΝ

ΤΡΕΧΩ δ' αὐτὴ τὴ χτίδι
Μ' ἕνα σταυρὸ στὸν ὄμο
Κι' ἄλο ἀκλουθῶ ἕνα δρόμο
Μὲ δίχως τελειωμό.

Κἄποιε ἡ μεγάλι φύσι,
Κἄποιε κ' ἐμένει ἀτέλλει,
Γ' ἴγαντα ἄλλοθι μὲ θέλει,
Ἐρμῷ ζώσῃ ἐδῶ.

Μύρια σφμρίζουν βέλη
Καὶ χιήμου στάζει τὸ αἶμα
Κ' ἐγὼ γοργῶ τὸ βλέμμα
Γυρίζω καὶ γελῶ,

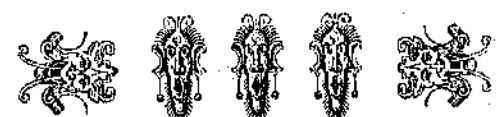

Καὶ μίαν ἀξίνα πιάνω
Καὶ σκάπτω, σκάπτω, σκάπτω
Ρόδια κομμένα θάπτω
Κι' ἀρώματα ἀκλουθῶ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΥΩΚΗΣ

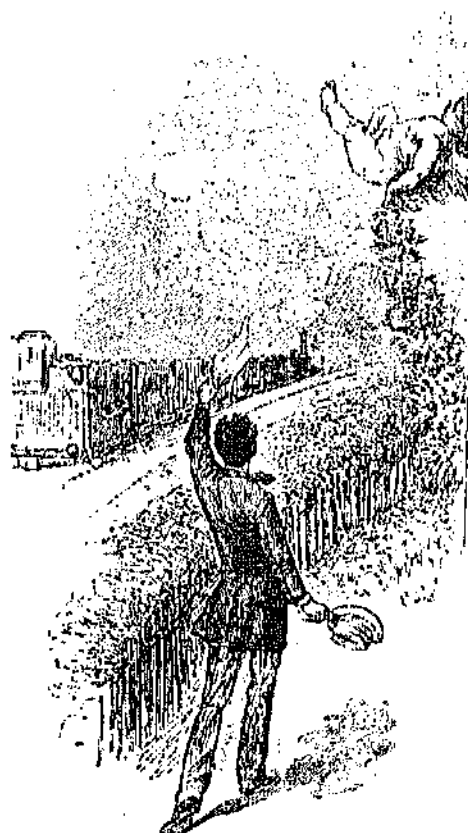
- ⓓ Ὑπάρχουσι σιγμὰ τινες δημιουργοῦσαι εἰκοσαετῆ φίλιαν.
- ⓓ Ἡ εὐνοια κάμνει συνήθως κακὴν ἐκλογὴν.
- ⓓ Αἱ φυγαὶ δὲν ἐπλάσθησαν διὰ νὰ ᾖναι ἐλευθεραὶ.
- ⓓ Δὲν ἄρκει νὰ ᾖται μέγας ἄνθρωπος, πρέπει νὰ ἔλθῃ καὶ εἰς κατ'ἀλλῆλον ἐποχὴν.
- ⓓ Κατὰ τινὰ γνώμην καὶ ἡ προσδοκίη τῶν συγκινήσεων εἶναι καὶ αὐτὴ μία τις ἡδονή.
- ⓓ Παρὰ τῶν ἀνηθίκων ὁ ἀκούσης λόγος περὶ ἠθικῆς, παρὰ δὲ τῶν αὐτιδανῶν ἁμείους περὶ τιμῆς.
- ⓓ Οἱ Ἀζοὶ περιφρονοῦσι τοὺς αὐθάδεις, τιμωροῦσι δ' ἐκείνους, οἵτινες ἐκμεταλλεύονται ὑπὲρ ἑαυτῶν τὴν ἠθικὴν συμφορὰν.
- ⓓ Καλὸν μὲν εἶναι ποτὲ νὰ μὴ ἐξέρχῃται τις τοῦ καθήκοντος, ἀλλ' ἔτι κάλλιον τὸ νὰ ἐπανέρχῃται εἰς αὐτὸ μετανουῶν.
- ⓓ Ἀδύνατον νὰ κατισχύσῃ τις τῶν παθῶν διὰ τῆς εὐγλωττίας, καθόσον τὸ πάθος εἶναι εὐγλωττότερον τοῦ λόγου.
- ⓓ Οὐχὶ ἄρθον νὰ περιφρονῇ τις τοὺς μαφοῦς.
- ⓓ Ὁ διὰ τῆς σιωπῆς ψόγος εἶναι ὁ ἐκφραστικώτερος.
- ⓓ Ἄνθρωποι, οἵτινες ἐννοοῦν νὰ ἐμιλῶσιν αὐτοὶ πάντοτε, δὲν ἀποδέχονται δὲ οὐδεμίαν ποτὲ ἀντιρρησην, ὁ' ἀποθάνωσιν ἐν τῷ σκότει.
- ⓓ Τὸ μόνον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ζητεῖ ἡ γυνὴ εἶναι ἡ ἀγάπη, λέγουσιν οἱ ἐν-θουσιώδεις ποιηταί. Ἐντεῦθεν αἱ κακολογίαι ὅτι ζητῶσι μόνον πέλους καὶ ἐνδύματα, ὅψιστον ἔρωτα διατρέφουσαι πρὸς τὸν συρμόν, εἶναι συκοφαντίαι τῶν κα-καβόλων.
- ⓓ Τὸ οὐράνιον ἄρωμα τῆς ὀρησκείας συγκινεῖται μὲ τὸ παγκόσμιον ἄρωμα τοῦ ἔαρος. Ὁ ἥλιος τοῦ ἔαρος θάλπει πᾶσαν ζωὴν ἐν τῇ πλάσει καὶ ὁ ἥλιος τῆς δόξης τῆς ὀρησκείας θάλπει πᾶσαν καρδίαν ἀνθρώπου.
- ⓓ Τὸ ἔαρ τῆς ἀνθρωπότητος—ἡ Ἀνάστασις—καὶ τὸ ἔαρ τῆς φύσεως περι-πύσσονται ἄλληλα καὶ συμπλέκονται εἰς ἀρμονίαν ζωῆς καὶ ἐλπίδος.
- ⓓ Ἐαρ καὶ Πάσχα. Εἶναι τὸ συμπλέγμα δύο ἀνθέων, τοῦ γηίνου μετὰ τοῦ οὐρανοῦ, τοῦ φθαρτοῦ μετὰ τοῦ ἀφθάρτου.
- ⓓ Ἡ πολυτέλεια τῶν τάφων εἶναι ἡ ὑπερηφάνεια τῆς θλίψεως.
- ⓓ Μόνον οἱ δημοσιεύοντες συκοφαντίας καλύπτονται ὑπὸ τῆς ἀνωνυμίας.
- ⓓ Οὐδέποτε εἶναι δυστυχῆς ὁ ἐλπίζων. Ἀλλὰ μόνον, ἀλλοίμονον εἰς τοὺς μὴ δυναμένους νὰ ἐλπίσωσιν.
- ⓓ Αἱ εὐγενεῖς καρδίαι ἔχουσι ὑπερηφάνους θλίψεις καὶ ταπεινὰς χαράς.
- ⓓ Τὸ κάλλος εἶναι ἡ ἀσφαλεστερά παγὶς τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.
- ⓓ Πολλάκις εὐρισκομεν εἶδος τι πικρᾶς ἡδονῆς καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ὑπερβολὴν τῆς ὀδύνης μας.
- ⓓ Τρελλοὶ καὶ ἐξουσία ὁ,τι θέλου κάμνουν.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΒΑΜΟΥΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ

ΤΟ ΚΑΛΛΟΣ

(ΦΑΤΟΥΧΙΑΙ)

Εἰς τὰς τρικυμίας καὶ τὰ ναυάγια τοῦ βίου, εἰς τῆς ψυχῆς τὰς βαρύνουσας καὶ εἰς τῆς καρδίας τὰς βιαίας δονήσεις, εἰς τὰ μαύρα σκῆτη τοῦ πνεύματος καὶ εἰς τὴν δίψαν τῶν αἰσθημάτων, Σὺ Κάλλος αἰθέριον, δῶρον θεῖον, ἀστραποβολεῖς καὶ ἀνάσσεις καὶ καθιδύσεις καὶ παρηγορεῖς. Εἰς τοὺς βοδοσκεπεῖς καὶ λαομίλους καὶ δροσδεντας βωμούς σου, οὐκ σφρηγιάζει ὁ ἔρωσ καὶ καταγιάζει ἡ καρδιά, δέξου τοὺς εὐλαβεῖς προσκυνητάς, τὰ χεῖρα των δέξου τὰ φλογισμένα ἀπὸ ἀγάπην, τὰ μέτωπά των τὰ σκιασμένα ἀπὸ τὴν νέφη τῆς ἀποθαβήσεως, ὦ Κάλλος σφρηγιάζον, Κάλλος καθυποτάσσον καὶ ἀνυψοῦν, ἐξευγενίζον, ὦ τερπνὸν τοῦ βίου ἀγλάισμα!

«Καλλονή!» Ποῖος εἰς τὸ ἀκουσμα καὶ μόνος τῆς λέξεως δὲν ἀναπνέει εὐρύτερον, δὲν ἀφίεται ἐλευθεριώτερον εἰς τὰς ἀγειροπολήσεις, δὲν ποθεῖ τὸν βίον καὶ δὲν ἀσιμνεῖ τὰς πικρίας!

«Καλλονή!» Δύο, τέσσαρα, ἕξ, ἑπτὰ . . . γράμματα. Ὁχι! Ἐξ, ἑπτὰ, χίλια, ἑκατομμύρια δονήσεις, βίγη! Ἡ Καλλονή εἶναι μία Βολταϊκὴ στήλη, ἐξ ἧς ἐκτινάσσεται ὁ σπινθὴρ ὁ συνταράσσων τὴν καρδίαν, ὁ ὑγραίνων τοὺς ὀφθαλμούς, ὁ μεταγών εἰς ὑπερνεφέλους κόσμους ἰδανισμοῦ. Εἰς τὴν ἐμφάνισιν

μᾶς καλλονῆς καὶ ἐπὶ τοῦ χάρτου ἀκόμη τοῦ ψυχροῦ καὶ ἀπαθοῦς, τοῦ ἀνεχομένου τόσο πλαστικὰ κάλλι με φιλοσοφικὴν καρτερίαν, δὲν θαυμάσηθε, δὲν χαίρεσθε, δὲν ποθεῖτε, δὲν ἀγα-

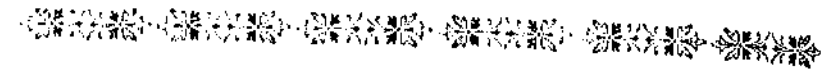
λίετε, δὲν ἀφροσθε, δὲν μειδιάτε, δὲν ἐντριφήτε, δὲν ἐκνευρίζεσθε, δὲν ἐκπλήττεσθε, δὲν βουλιμάτε, δὲν ρεμβάζετε, δὲν ἀποσβολοῦσθε, δὲν ὄνειροπολεῖτε, δὲν σπαράζετε ; Δὲν βλέπετε τὴν γῆν περισσότερον εἰμορφῆν, τὸν οὐρανὸν πλατύτερον, περισσότερον κυανοῦν ; Ἡ μαρμαρυγὴ τοῦ ἀστέρος, ἡ

ἀγνότης τῆς χιόνης, τοῦ ἡλίου τὸ θάλλπος, τῆς σελήνης ἡ
γλυκύτης, τῆς θαλάσσης τὸ φωσφόρισμα, τῆς νυκτὸς τὸ μυ-
στήριον, ὅλα αὐτὰ ἀποτυποῦνται ἐναμίλλως εἰς μίαν γυναι-

κείαν καλλονήν. Καὶ οἰκτεῖρω τοὺς δυσμοίρους ποιητὰς οἱ
ὁποῖοι τολμοῦν νὰ ἐξεικονίσουν διὰ στίχων τὰ ἀνυπέροβλητα
αὐτὰ καλλιτεχνήματα καὶ λυποῦμαι τὸν χρωστήρα τῶν ζωγρά-
φων καὶ τῶν γλυπτῶν τὴν σμίλην οἱ ὁποῖοι μᾶς δίδουν τὸ

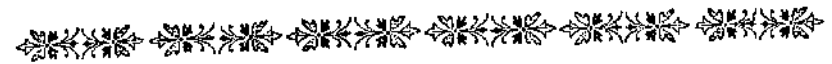

κάλλος, ἀλλὰ ψυχρὸν, ἀλαλόν, τυφλὸν! Κύψατε πρὸ τῆς καλλοῦς ἀφρόντοι ἐγωῖσται, κλείσατε τὰ χεῖλα σκυθρωποὶ φιλόσοφοι. Πρὸ μᾶς ἀβροῦάρκοι, λεπταί, ζωηρῆς σιληθίδος, πρὸ μᾶς μελανοφθάλμου, ὑψηλοῦ, γλυκεῖας κόρης, πρὸ μᾶς σπαργώδους καὶ ἀκτινοβόλου καὶ ἀκμαίας καὶ φωταυγούς γυναικός, ἀπομονεῖ κανεὶς τὴν σοφίαν τὴν ἀσκαιτικὴν καὶ λευκότεριχα, παραμερίζει τὰς ἀξυτέρας ἀκάνθους τοῦ βίου, ἀπαρνεῖται καὶ αὐτὸν τὸν Παράδεισον τῆς μελλούσης ζωῆς.

Καλλονή! Τὸ δέλεαρ τῆς ζωῆς. Θρόνοι χάριν αὐτῆς λακτίζονται, τίχαι ἐθνῶν δικυβερνοῦνται! Μόνη αὐτῆ, ὑπερτάτη ἀνθρωπίνῃ δυνάμει, ἀκραιγώνιστος, μόνη αὐτῆ μᾶς μεταμορφώνει εἰς ταπεινοὺς σκόλικας ἔρποντας πρὸ τῶν μικύλων ποδῶν καὶ τῶν σελαγιζουσῶν ἐσθύτων, ἀχμαλώτους τῶν θελγύτρων, εἰλωτας μᾶς μεθυστικῆς πνοῆς!

Καλλονή! Αὐτὴ μᾶς κίμνει ποιητὰς, καλλιτέχνας, ἦρωας. Μᾶς ἐξισοῖ πρὸς τὸν Δημιουργόν, μᾶς κίμνει ἀγγέλους· μᾶς ἐξομοεῖ πρὸς τὸν Διάβολον, μᾶς καθιστᾷ τέρατα. Αἱ μεγάλειται ἀντιθέσεις, οἱ πλέον ἀντίθετοι χαρακτῆρες, ἡ ἡδυσπείθεια καὶ τὸ μῖσος, ὀφείλονται εἰς τὸ Κάλλος. Αὐτὸ μᾶς ἐμφυσᾷ τὰ ἀδυσώπητα πάθη τὰς μυσαιωτέρας σκέψεις, βυσοδομεῖ τὰς τερατοδεστέρας ραδιουργίας, τὰ ἀγριότερα ἐγκλήματα, καὶ αὐτὸ πάλιν μᾶς ἀνυψοῖ, μᾶς ἠθικοποιεῖ, μᾶς ἀποθεώνει. Ἡ καλλονὴ ἀφαιρεῖ τὴν σκέψιν, αὐτὴ δωρεῖ τὴν ἐμπνευσιν. Καθιστᾷ μεγαλοφυσεῖς. Κατεργάζεται τοὺς παράφρονας. Σπαράσσει. Ἐξαιρεῖ. — Συντριβεῖ. Ἀνεγείρει — Ἀναγεννᾷ. Κεραυνοῖ. — Αὐτὴ ὁ ἥλιος ὁ συντηρῶν τὴν ζωὴν. Αὐτὴ ὁ κεραυνὸς ὁ ἀποτεφρῶν. Σύμμιξις ἐπίφοβος, τυραννικὴ, ἀλλὰ καὶ παρήγορος. Θεότις αἰωνίας θρησκείας, παγκοσμίου, μὲ τοὺς φανατικωτέρους λάτρεις. Ἄστυρ, οὐ ἐκάστη μαρμαρυγὴ εἰς στόνος καὶ μία εὐδαιμονία! Ἐν δάκρυ καὶ ἐν μεδίμα!

Ἐχω ἐμπρὸς μου μίαν ἐξόχως παρθενικὴν μορφήν. Οἱ ὀφθαλμοὶ μεστοὶ ἀδωότητος, τὰ χεῖλα σεμνά· ἡ μία χεὶρ φαίνεται τὸ ἀφθονον κύμα τῆς μελανῆς κόμης, ἡ ὅποια περιστέθει τὰς ἀφρώδεις παρειάς, ἐνῶ ἡ ἄλλη χεὶρ ὑποβαστάζει τὸν πλοῦτον τοῦ στήθους. Ποῖα ὄνειρα βλέπουν οἱ ὀφθαλμοὶ ἐκεῖνοι καὶ ποῖαν ποίησιν ἀξίζουν! Γὴν φαντάζομαι ζῶσαν, μὲ τὸ πῦρ τῶν νεανικῶν τῆς χρόνων, μὲ τὴν φλόγα μυστικοῦ ἔρωτος, διερχομένην πλοῦτον μου ὡς μίαν δόννησιν ἀέρος. Κατακτοῦν τὸσον αἱ καρπιῖλαι τοῦ σώματος, κατακτᾷ τὸσον ἡ μέθη τοῦ στήθους, ὥστε εἶναι ἰκανὴ νὰ σᾶς ἀχμαλώτισῃ εἰς δεσμὰ χαλίβδινα ἐνῶ δὲν εἶναι ἢ ἐν κύμα χάριτος, εἰς ἀφρὸς

παρθενίας, συνοδευόμενος ἀπὸ μίαν μαύρην . . . ἀστραπὴν τῆς μεταξίνης κόμης τῆς . . .

Ἄλλ' ἴδου καὶ τὸ μυστήριον τοῦ μεδιάματος! Βλέπω τὴν

Ἡδὲ τῆς χάριτος διαγελῶσαν εἰς τὰ πλαστικώτατα χεῖλη, καὶ εἰς τοὺς ἐντεταμένους ὀφθαλμοὺς ἄβυσσον διορῶ ἀγάπης. Μὲ τοὺς πέπλους τοὺς παλλεύκους, τοὺς νυμφικούς, τοὺς περὶ τὸ μέτωπον χαριέντως ἐλισσομένους, μὲ τὰ χεῖλη δειλῶς θέλοντα νὰ διανοιγῶσιν, ὁμοιάζει μὲ λευκὸν ῥόδον τὸ

ὁποῖον φιλεῖ ἡ ἀκτίς, καὶ ἀνοίγει ἐκεῖνο τὰ δροσόλουστα πέ-
ταλά του διὰ νὰ δεχθῆ τὸ φέλιμα.

Καὶ αὐτὴ ἡ ἄλλη, ἡ μετὰγουσα ἡμῖς εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἡ

φέρουσα τὴν ἡμισέληνον εἰς τὰ στῆθι, ἡ διασώζουσα ἕλκην
τὴν θερμὴν καὶ τὴν βαρύτητα τοῦ αἰσθήματος τοῦ Ἀνατολι-
κοῦ, ἄλλος τύπος καλλοῦς, ἄλλη παγίς, ἄλλη ἡγεμονίς ὠραι-

όπτιος. Ἐκείνη ἡ σκιά τοῦ μετώπου πόσας σκέψεις ἐγκλείει
καὶ πόσην ἀποφασιστικότητα! Τὴν φαντάζομαι εἰς Ἀνατολι-
κὸν δωμάτιον, μὲ τοὺς τοίχους κεκοσμημένους ἀπὸ Περσικοῦς
τάπητας, εἰς ἓν διβάνι, μὲ πανύψηλα γύρω ἀνθοδοχεῖα, μὲ

εἰκόνας ἡδυπαθείας, μὲ καπνίζουσαν καπνοσύριγγα, ἓνα
ἀχνὸν κναθίσκου καὶ βλέπουσαν, ᾧ βλέπουσαν μὲ τὸ διαπε-

ραστικόν ἐκεῖνο, τὸ βαθύ, τὸ ἀτελείωτον, τὸ ἐτάζον πνεύματα καὶ καρδίας, τὸ φιλοσοφικόν καὶ γαλήνιον βλέμμα

Ἐννέα ἦσαν αἱ Μοῦσαι : Ἄλλὰ σὺ Δεκάτη εἶσαι. Εἶσαι ἡ Μοῦσα τῶν ἀνθῶν, εἶσαι ἡ Ἄνοιξις . . . Ἄνθος ἀνθὴ βαστάζει. Σκόρπιός τι γέγραφο, ὅπως σκορπίζει τὰς ὀφθαλμοβολὰς, τὰ μειδιάματα. Θὰ βλαστῶσιν ἀπὸ τὰ ἄνθη σου νέα ἄνθη, ὅπως ἀπὸ κάθε βλέμμα σου γεννᾶται νέος ἔρωσ. Ἄνθη, ἄνθη καλύπτουν τὸ στῆθος σου, τὴν καρδίαν σου, τοὺς κόλπους σου. Τὸ σύμβολον τῆς ζωῆς σου, τῆς καλωσύνης σου. Καὶ πίπτουν τὰ ἄνθη ἐπάνω σου καὶ φιλοῦν τὸ ἀρωματώδες σῶμά σου, μέσα εἰς τὰ δεσμά τὰ μαγικὰ τοῦ ἀβροαῖκου βραχίονός σου.

Τόπον εἰς τὴν Ἀθήνην γυναῖκα. Τόπον εἰς τὴν Ἄνοιξιν τῆς ὄνειροπολήσεως καὶ τῆς ἀγάπης.

Ἐτύχης ὅστις ἀπὸ τὴν ἀγκάλην τῆς λάβῃ ἐν ἄνθος, ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς τῆς ἐν βλέμμα, ἀπὸ τὰ χεῖλη τῆς ἐν μείδιμα. Ἄνθη ! Ῥόδα καὶ Χρυσάνθεμι . . .

Τί ζητεῖ αὐτὴ πάλιν μὲ τὸ ἱκετευτικόν βλέμμα, μὲ τὴν οἶονεὶ συγκατανεύουσιν κλίσιν τῆς κεφαλῆς, μὲ τὸν χαριτωμένον τριχαπτοιδῆ κεκρύφαλον τὸν μέχρι τῆς μελανῆς ὀσφύας προσδεδόμενον ; Ποῖας σκηνῆς, δράματος ἢ εἰδυλλίου, παίζει πρόσωπον καὶ ἐν τῷ ψυχικῷ κόσμῳ τῶν συναισθημάτων ποῖα συμπάθεια τὴν περιβάλλει καὶ ποῖα ἡρεμία τὴν ἀγλαίζει ; Ἄνεμίζθη ἤρᾳ γε εἰς τὸν κλύδωνα τῆς ζωῆς, παρεσύρθη ἀπὸ τὰ πάθη καὶ ζητεῖ μετάνοιαν, ἢ δειλὴ τώρα μόλις εἰσέρχεται εἰς τὸν Ὠκεανὸν τῶν αἰσθημάτων καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς πρώτης ἐντυπώσεως ζητεῖ ἐν ἔρεισμα καὶ εὐρίσκει τὴν ἀγάπην :

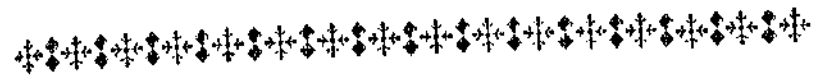

— «Καλημέρα !»

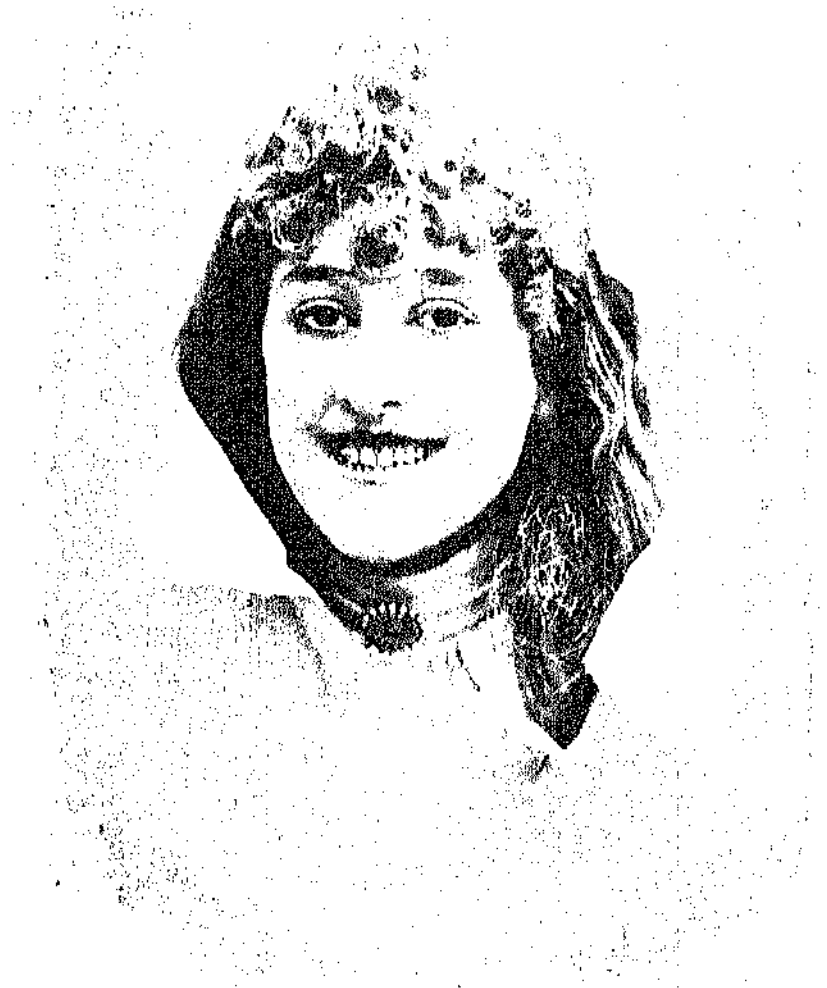
— Καλὴ σου μέρα

Ἴσως ἀπατώμαι.

Ἄλλ' ἄλλοίμονον ! Δὲν τὴν ἴκουσα αὐτὴν τὴν «καλημέρα» ! Νομίζεις ὅτι τὴν ἤρᾳσιν αὐτὴν ἐκστομίζει — συγγνώμην, μελοποιεῖ — ἢ τρελλὴ αὐτὴ Νύμφη, καὶ τί κρίμα νὰ μὴ τὴν ἀκούω. Διέσπασε μὲ ἐν μείδιμα — ἤρκει αὐτὸ καὶ μόνον — τὸ χάρτινον παραπέτασμα καὶ εἰσέδυσσε διὰ μέσου αὐτοῦ ἡ χαρῆσσα κεφαλὴ καὶ ὁ χάρτης ὁ δυστυχῆς μὲ ἕλυν τὴν κρεούργησιν καὶ τὴν καταστροφὴν εἶναι εὐχαριστημένος ! Ἀναγνωρίζει ὅτι εἶναι παντοδύναμος ἡ καλλονὴ, καὶ ἀντὶ νὰ μεμφιμοιρῆσῃ, περισφίγγει εὐγνωμόνως τὸν λάμποντα ἀστέρα τῆς καλλονῆς τῆς καὶ τὸν πλαισιώνει ὡς τὸ ὀραιότερον καὶ φυσικότερον πλαίσιον . .

— Καλημέρα σου, λοιπόν, ὦ ἄγνωστος καλλονή. Μὲ προκαλεῖς καὶ σοῦ ὀμνῶ. Εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον — συγγνώμην διὰ τὸ διδασκαλικόν μου ἔθος — ὁ ἄνθρωπος ζῆ διὰ νὰ ἀπολαμβάνῃ κάτι τι. Σὺ δύνασαι νὰ δικαιολογήσῃς τὴν ὑπαρξίν χι-

λιάδων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ὀ' ἀπέθνησκον εὐχαριστημένοι ἤρκει νὰ τοὺς ἐνηγκαλίξω, ἀπελευθερουμένη τῶν χαρτίνων δεσμῶν σου. Ἄλλὰ καὶ τώρα οὕτω, πόσας λύπας δὲν καταπραΰνης, πόσας ἀπογοτεύσεις δὲν ἐκμηδενίζεις. Σὲ ἔχω ἐμ-

πρός μου και σελίδες παρελθόντος ανεπίστανται και μορφαί γλυκύταται, αίσθημάτων ειλικρινών αναμνήσεις, ανίστανται και με περιβάλλουν. Είς σε όφειλω τὸ πανόραμα τῶν καλῶν μου, τὴν παρέλασιν τῶν γνωρίμων μορφῶν, αἱ ὁποῖαι με ἐβασάνισαν ἀλλὰ καὶ με ἐγκλίκαναν εἰς τὰ ἔτη τῆς νεότητος, εἰς τὰς ὁποίας ὄφειλω τὰ πρῶτα δάκρυα, ἀλλὰ καὶ τὰς πρῶτας ἐμπνεύσεις, τὴν πρῶτην ἀντίληψιν τοῦ Καλοῦ καὶ τὴν πρῶτην γνωριμίαν τῆς Δυστυχίας. Μαζὺ των περιπελανήθην εἰς τὰ ἄδυτα τῆς καρδίας καὶ εἶδα ἐκεῖ μέσα Παραδείσους καὶ Κολάσεις, ἄνθη καὶ ὄφεις, ἥλιον καὶ νέφη. Μαζὺ των ἐκλυδωνίσθην εἰς τὸ αἰωνίως ταραχῶδες πέλαγος τῆς Κοινωνίας. Χάριν αὐτῶν εἰς τὰ βέλη ἐξετέθην τῶν φίλων, εἰς τὰς παγίδας ἐνέπεσα τῶν ἐχθρῶν. . . . Μαζὺ των ἐγνωρίσα τὸν κόσμον τῶν αἰσθημάτων καὶ τὸν ἔψαλα τὴν μίαν ἡμέραν καὶ τὸν κατηράσθην τὴν ἄλλην. Ἡ καλλονὴ των, ἄλλων εὐχρωμος καὶ ἀνεμένη, ἄλλων ὄχρὰ καὶ λιπόθυμος, ἀνθος ἄλλοτε, ὄριμος νῦν, ἐπιδεικτικὴ καὶ ψευδής, μετριόφρων καὶ ειλικρινής, μία ἀποθέσις σήμερον τῆς καρδίας μου, μία καταβαράθρωσις τῶν ἐλπίδων μου αὔριον. . . Μαζὺ ἐδύπομεν, καὶ ὅμως ὑπῆρξαν καὶ αἱ προδώσεις. Μαζὺ ἠσθάνομεθα καὶ ὅμως δὲν ἐβλέπομεν μαζύ. . . Ἄλλαι πάλιν συνυξήθησαν μαζύ μου, καὶ ἀπετέλεσαν ἓν ἐγώ. Καὶ ποῦ μαζύ των δὲν μετέθην! . . . Παρέστην παρὰ τὰς νυμφικὰς λαμπάδας ἄλλων καὶ τῆς λεμονέας τὰ ἄνθη ἀντίκρουσα εἰς τὰ συσπώμενα μέτωπά των καὶ ἄλλων τὰ ἀνθοφόρα ἠγγισα φέρετρα καὶ τοῦ χόματος τοῦ ἐπιβρίπτομένου ἠκουσα τὴν βροντῆν. Εἰς τὰς πανηγύρεις καὶ εἰς τὰς τρώγλας, παντοῦ συνήντησα μίαν καλλονήν.

Καὶ ὅλας αὐτὰς τὰς γοργὰς ἀναμνήσεις σὺ ἀνακαλεῖς ἐν τῇ μνήμῃ μου, διότι εἶσαι καλλονὴ ἀμεμπτος καὶ ὅλας αὐταὶ εἶχον κἄτι τὸ ὁποῖον νὰ σοῦ ὁμοιάζῃ. Ἄλλη εἶχε τοὺς παιγνιώδεις ὀφθαλμούς σου, ἄλλη τὰ χεῖρά σου. Ἡ χάρις σὲ ἐπικοσμεῖ καὶ καλλονὴ ἄνευ χάριτος, χάρτης εἶναι ἄνευ εἰκόνας, εἰκὼν ἄνευ πλαισίου.

Καλημέρα σου λοιπὸν καὶ με συγχωρεῖς διότι ἐτάραξα τὸ μετρίαμά σου. με ἓνα ἀτελείωτον κόσμον συμμιγῶν αἰσθημάτων.

Γέλα, πονηρά, ἔαρ τῆς ζωῆς γέλα. Ὅπως τὸ βόδιον, ἀφροντι, διαχύνει γύρω του, χωρὶς καμμίαν προτίμησιν, τὸ μῦρόν του καὶ διανοίγει δι' ὅλους δροσόλουστα τὰ γλυκύχρωμα πέταλά του, ὅπως ἡ ἀπὸν δι' ὅλους τονίζει ἀμέριμνος ἐπάνω εἰς τὰ πυκνὰ φυλλώματα ἕμνον εἰς τὴν ἀρμονίαν τοῦ κόσμου, καὶ σὺ ὡς δεσμώτης τοῦ χάρτου—οἱμοί! τοῦ χάρτου μόνον—καὶ σὺ ἄνθος καὶ ἀπὸν ἐν τῷ κήπῳ τῆς ζωῆς, φεῦγε τὰ νέφη τῆς

μελαγχολίας, σύντριψον τὰς ἀλύσεις τοῦ πόνου καὶ γέλα ὡς εὐνοομένη τῆς Εὐτυχίας, τῆς Ἀγάπης ἐρασίμια σύντροφος, τῶν τερπνῶν ὄνειρον γόνισσα φίλη. Τὰ ἄνθη τῆς εὐδαιμονίας σὲ στέφουσι, τοῦ κάλλους ἢ γλυκεῖα χάρις σὲ συντηρεῖ, τοῦ ὄνειρου τὸ θελγνυτρον σὲ βαυκαλίζει. Γέλα λοιπὸν! Εἰς τὴν ζωὴν εὐτυχεῖς οἱ δυνάμενοι νὰ γελοῦν. Ποῦ ἄλλου θὰ γελάσῃ κανεὶς παρὰ εἰς τὴν γῆν!

Καὶ βλέπω ὅλας αὐτὰς τὰς καλλονὰς καὶ κάμνω μίαν σκέψιν. Τί θὰ ἦτο ὁ κόσμος ἂν ἔλειπαν αὐταί. Καὶ θαυμάζω τὴν σοφίαν τοῦ Δημιουργοῦ καὶ τονίζω ἕμνον εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ ἀνδρός εἰς ἣν ὄφειλομεν ἐν τοιοῦτον καλλιτέχνημα καὶ καλῶ τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ποικίλης Στοᾶς» εἰς ἐν βωδὸν προσκύνημα πρὸ τοῦ αἰωνίου, τοῦ ἀθανάτου Κάλου!

27 Νοεμβρίου 1900

ΔΙΚ

Ο ΦΥΛΑΞ ΤΟΥ ΚΗΠΟΥ

Ὁταν ὁ γέρον ἀπόμαχος προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κήπου ὡς φύλαξ, ὁ ἰδιοκτήτης, ἄνθρωπος σοδαρὸς τὴν ὄψιν καὶ χαλῶδινος τὰ αἰσθήματα, τοῦ εἶπε:

— Πρόσεξε καλά! Εἰς τὸ περιβόλι μου δὲν θέλω νὰ μπαίνουν ἔννοι ἄνθρωποι· δὲν θέλω νὰ μοῦ ταραττῇ κανεὶς τὴν ἡσυχίαν.

Καὶ ἔκαμεν ἐν κίνημα, τὸ ὁποῖον ἐνέφαινεν ὅτι ἐὰν δὲν ἐτηρεῖτο ἡ διαταγή του, ἄσχημα θὰ τὴν εἶχε ὁ γέρων-θύμιος.

Ἡ ἀπειλὴ αὕτη τῶρα μόλις, ἐπειτα ἀπὸ τρεῖς μῆνας, ἀνησούησε τὸν γέροντα ἀπμάσων. Τόσον καιρὸν κανεὶς δὲν τοῦ ἐτάραξε τὴν ἡσυχίαν. Ἐπὶ τρεῖς μῆνας αἱ πάροδοι τοῦ κήπου ἐδέχοντο μόνον τοῦ κηπουροῦ τὰ σταγόνας.

Τὰ ἄνθη με τὰ ζωηρότερα χρώματα ἐρωτοτρόπου ἀκίνητα εἰς τὰς φιλοπαίγμονας ἰδιοτροπίας τοῦ ἡλίου, κρυπτομένου ὀπισθεν τῶν ὑψηλῶν δένδρων καὶ οἱ ἀνεμοὶ ἐφλυάραυν, ἐνῶ ὁ γέρον ἀπόμαχος πλησίον τοῦ λευκοῦ φυλακείου του, με παρθένον τὴν χιόνα τῶν ἐτῶν ἐκάθητο ἡσυχᾶ, καπνίζων κἀνὲν σιγάρον ἢ προσδέπων εἰς τὴν κίνησιν τῆς ὁδοῦ, ἥτις ἀπετέλει τὸν περιπάτου τῆς ἀνωτέρας κοινωνίας.

Καὶ θὰ ἐπερνοῦσε πολλοὺς μῆνας ἀκέμη οὕτω, ἐὰν μίαν ἑσπέραν τῆς ἀνοῖ-ἐως δὲν ἐβόλεπε μίαν ἀπαλήν σιλουέταν διαγραφομένην εἰς τὸ βᾶθος μᾶς ἀναδενδράδος: Εἶδε πτυχὰς μᾶς ἑσθητος, εἶδε μίαν οἰκίαν ἐπιμήκη, ἐλαφρὰν, χαρίζουσαν, ἀλλάσσουσαν σχῆμα ἀνά μέσον τῶν φύλλων καὶ τῆς δροσολού-μου παρόδου. Ἦκουσε εἶτα ψιθυρον ὅμοιον με τὸν ψιθυρον τῶν φύλλων κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας καὶ ἐνόμισεν ὅτι ἡ γεροντικὴ του ἀκοή τὸν ἠπάτα.

Καμία ἀηδών θά ἐπέταξε ἐκεῖ πλησίον, κάνεν έντομον θά εἶχε ἐξέλθῃ τῆς κρύπτης του. Καί ἔμωσ μέ ὄλα του τά χρόνια ὁ γέρω-Θύμιος δέν ἠπατήθη. Δέν ἦτο ἄσια πτηνοῦ, ἦτο στεναγμός χειλέων ἀνθρώπου· δέν ἦτο φάντασμα, ἦτο γυναικεῖον φέρεμα ἢ σκιά ἐκείνη καί σιγά - σιγά ἐπροχώρησε πρὸς τὸ βάθος τοῦ μεγάλου κήπου στηρίζων τὸ σῶμα ἐπὶ τῆς ράβδου. Ἐπειτα ἀπὸ μερικά βήματα, μόλις ἐστρεψε δεξιὰ, εἶδε τὴν δεκαεξαετίδα κόρην τοῦ γείτονος, πτωχοῦ ἀλλ' ἐντίμου ἔργατου, κατοικοῦντος ἐπισθεν τοῦ κήπου, ἀτημέλητον, μέ μιαν λεπτοτάτην λευκὴν ἐσθῆτα, ἣτις ἀφήνε ὄλον τὸν πλοῦτον τοῦ σώματος νά διαγράφεται ἁρμονικῶς. Καί τὴν εἶδε νά ἐρχεται πρὸς αὐτόν, ἀφοῦ ἀνεκαλύφθη πλέον τὸ κρυσφύγετον καί νά πίπτῃ εἰς τὰς ἀγκάλας του τὰς ψυχρὰς καί νά ψαυῆ διὰ τῶν χειρῶν τὰς πολιὰς του τρίχας καί νά τὸν παρακαλῆ νά τὴν ἀφήσῃ ἐκεῖ, νά μὴ μαρτυρήσῃ τίποτε ἀπὸ ὅσα εἶδε, διότι ἡ ἀγάπη τὴν εἶχε κάμῃ τρελλήν καί τὸ παραμικρὸν θά τὴν ἐφόνευε. Καί ταχύτατα τοῦ ἀφηγήθη ἔλλην τὴν πολυκύμαντον ἔρωτικὴν τῆς ἱστορίας, ὄλα τὰ μαρτύρια, ἔλλην τὴν φλόγα, ἣτις κατέκαιε τὰ στήθη τῆς. Καί εἶδε μιαν θανάσιμον ὠχρότητα εἰς τὰ χεῖλη τῆς τὰ τρέμοντα, καί εἰς τὰ μάτια τῆς τὰ ὕγρα, καί εἰς τὰς χεῖράς τῆς τὰς ἱκετευτικὰς. Καί εἶδε τὰ δένδρα νά πλέκουν χαριτωμένον στέφανον ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τῆς καί τὰ ἀνθὴ νά ἀκουμιβοῦν μέ στοργὴν ἐπάνω εἰς τὸ φέρεμά τῆς καί ἕνας βόμβος παράδοξος νά τὴν περιστοιχίζῃ. Ὅχι! Δέν ὠνειρεύετο ὁ γέρω-Θύμιος. Ἦτο ἐκείνη, ναί, ἡ κόρη τοῦ γέρω-Μανώλη τοῦ συνομιλήκου γείτονος, τοῦ τιμίου ἔργατου, καί ἦτο ἐκεῖ διὰ τὴν προδῶση ἴσως τὴν ἱερότητα τῆς οικογενειακῆς ἐστίας. Ἦτο ἐκεῖ, παρὰ τὴν ὀλέθρην βέβαια τοῦ πατρὸς τῆς καί ὁ γέρω ἀπόμαχος ἐσκέφθη ἂν εἶχε καί αὐτὸς κόρην τοιαύτην, τί θά ἐπραττε. Καί ἐνῶ εἰς τὰς ἀρχὰς ἐφάνη μαλασσόμενος, αἰφνης προσέλασον οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀγρίου λάμψιν καί ἐπετίμησε τὴν κόρην. Καί ἐκείνη λαβούσα νέας δυνάμεις ἀπὸ τὴν καταδρομὴν καί τὴν ἀποτυχίαν, μέ φλογερὰς λέξεις ἐλύγισε καί πάλιν τὴν σκληρότητά του:

— Μὴ μοῦ λές τὰ σκληρὰ αὐτὰ λόγια, εἶλεγε δακρυσιμένη, διότι αὐτὸς ἔδω' ὁ τέπος ποῦ μόνον γιὰ τὸν ἔρωτα ἐπλάσθηκε. Ζητᾶς νά γίνῃ ὁ τάφος μου. Μιὰ φορὰ γέρω Θύμιε, ἀγαπάει κανεὶς. Σκέψου καί τὰ δικά σου παλιὰ χρόνια

καί μὴ μοῦ κάμῃς κακό. Ἄφησέ με νά κλάψω ἐδῶ τὴν δυστυχίαν μου, μονάχη...

Τοῦ ἔπιασε τὰ χεῖρα καί ἐβρίθθη ἐπάνω του. Ἄνετριχίασε ὁ γέρω Θύμιος καί χωρὶς νά θέλῃ, ἐνθυμήθη τὸ παρελθόν: Τοῦ ἐφάνη ὅτι εἶδε τὴν παλιὰ του ἐρωμένη—ὁ Θεὸς ν' ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν τῆς—ἔτσι καί ἐκείνη,— εἰς μιὰ παράμερη θέσι ἐνὸς δάσους νά τοῦ πιάνῃ τὰ χεῖρα—καί ἐκείνης ἦσαν ἐπίσης θερμά—καί μέ τὴν αὐτὴν ὄρμην νά πίπτῃ ἐπάνω του.

Ἐσκοτίσθη ὁ νοῦς του καί δέν εἰμποροῦσε νά εἰπῇ λέξιν.

Ἐκείνη τὸν εἶδε σιωπῶντα καί ἐδιπλασίασε τὰς παρακλήσεις.

— Σῦρε στὸ σπῆτι σου νά εὔρης ἡσυχία, ἀπὸ τὴν τρικυμία ποῦ σέ δέρνει. Σῦρε, παιδί μου, τῆς εἶπε.

Καί ἐκείνη ἀπεμακρύνθη σιγά-σιγά ὡς νά ἀπεμακρύνετο ἀπὸ κανένα τᾶφον προσφιλοῦς καί ἔφυγε συγχρόνως κ' ἐκεῖνος μέ τὰ μάτια ὕγρα.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν διέκρινε ὁ γέρω Θύμιος πάλιν εἰς μιαν ἄκρην τοῦ κήπου μιαν σκιάν. Ὁ ἥλιος δέν ἐκυριάρχει πλέον. Ἡ ἀτμόσφαιρα τεφρὰ, χλιαρὰ, προεκάλει φθινοπωρινὰς ἐκστάσεις. Τὰ φύλλα ἐδουθίζοντο ὄλον ἐν εἰς τὸ σκιδόφωσ. Τὰ πτηνὰ βωβᾶ ἐπὶ τῶν κλάδων. Ὅλιγα σύννεφα ἠμυροῦντο ὑπὲρ τὰς κορυφὰς τοῦ Ὑμηττοῦ.

Ὁ γέρω-Θύμιος ἐπροχώρησε σιγανὰ πρὸς τὴν σκιάν. Ἄλλ' ὅταν ἐπλησίασε, διέκρινε πλησίον αὐτῆς μιαν ἄλλην σκιάν, ἐπιβλητικωτέραν, ἢ ὅποια συνεχέτο μέ τὴν πρώτην. Ἦτο ἐκεῖ καί πάλιν ἐκείνη εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν, ὑπὸ ἕνα πυκνὸν θόλον ἐξ ἀναδενδράδων, ἀνάμεσα εἰς δύο γηραιούς κορμούς, ἡ κόρη τοῦ γείτονος του μέ ἕνα ἐφηβόν, κηπουρὸν τοῦ συνεχόμενου κήπου, καί ὠμίλου περιπαθέστατα, καί ἔκλυτον ὁ εἰς εἰς τοὺς ὤμιους τοῦ ἄλλου καί ἵε σίδη τίνα ἐπλαττον γλυκύτατα θνεῖρα μέλλοντος.

Δέν εἶπε τίποτε. Ἐσκέφθη ὅτι θά ἦτο ἱεροσυλία νά ταράξῃ μιαν τοιαύτην ἁρμονίαν. Καί ἐπῆγε ἡσυχά—ἡσυχά νά κοιμηθῇ.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν κράζει ὁ κύριος τοῦ κήπου τὸν γέρω Θύμιε.

Ἦτο φοβερὰ ὠργισμένος.

— Στὸ περιόλι μου, τοῦ λέγει, ἐκεῖ κάποιοι ἦσαν χθὲς τὸ βράδυ. Δέν τῶξερεις τάχα καί δι' αὐτὸ δέν μοῦ ἀνέφερες τίποτε;

Ὁ γέρω ἐμεινεν ἐνεὸς. Οἱ ἔρασταί εἶχον ἐννοηθῇ. Ἰσως ἐάν τὸ διεμφισθῆται, ἐσώζετο· ἀλλὰ πῶς νά ψευοθῇ αὐτός, ὁ ὁποῖος καθ' ἑλὴν του τὴν ζωὴν, εἰς τὸ στράτευμα καί κατ' οἶκον, ἦτο τύπος εὐσυνειδησίας;

Διέξοδος δέν ὑπῆρχε. Καί παρὰ τὴν ἡλικίαν του, ἀναλαμβάνων αἰφνης νέας δυνάμεις, διεκέρυεν ὅτι πράγματι τοὺς εἶδε καί ὅτι τοὺς ἀφήκεν ἀνενοχλήτους.

— Παρήκουσε τὴν διαταγὴν μου. Μόνον διὰ νά ἐμποδίξῃς τὴν εἴσοδον σ' ἐγώ καί σὺ κλείνῃς τὰ μάτια;

— Τὰ κλείνω, ὅπως πρέπει καί σεις νά τὰ κλείσετε, ἂν ἔχετε καρδιά. Ἀμαρτάνει ἐκεῖνος ποῦ χωρίζει ἀγαπημένους ψυχές. Τοὺς εἶδα καί ἀπὸ ἐκείνη τὴ στιγμή αἰσθάνομαι χαρὰ, ποῦ δέν ἐτάραξα μιὰ γαλήνη θεικὴ, δέν ἐχώρισα δυὸ ψυχές τέσῳ ἕμοις... Ναι, τοὺς εἶδα...

Ὁ ἰδιοκτήτης, ὁ ἀνθρωπὸς μέ τὴν σοδάρν ὄψιν καί τὰ χαλύδδινα αἰσθήματα, εἶπεν εἰς τὸν γέρω-Θύμιε, κατακόκκινος ἀπὸ τὸν θυμὸν του, νά φύγῃ ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν του, προσθέτων:

— Ψυχικὰ ἐγώ δέν κάνω.

Τὸ ἴδιο βράδυ ἐπῆρε τὰ ὀλίγα πράγματά του ὁ γέρω-Θύμιος καί ἔφυγεν.

ἀπὸ τὸ σπῆτι. Ἀπεχαιρέτισε τὸν κήπον καὶ ἐπῆγε διὰ τελευταίαν φοράν εἰς τὸ μέρος, ἐνθα συνηντῶντο οἱ δύο ἔρασταί.

Τοῦ ἐφάνη ἐρημιὸν τὸ μέρος, μελαγχολικόν. Ἐλείπαιν ἐκεῖνοι, εἶχον ἀφανισθῆναι δύο ἕμοιοι ὑπέλευκοι σκισαί· πένθος ἐπέπεσε τὴν ἀσπίλον ψυχὴν του. Ἐσυλλογίσθη τότε πόσον ἐλκυστικός, ἀκαταγώνιστος εἶναι ὁ μαγνήτης τῆς Ἀγάπης καὶ πόσον ἀδίκαι εἶναι οἱ ἄνθρωποι μὲ τὸν ἐγωισμὸν των. Καὶ στηριζόμενος πάντοτε εἰς τὴν κυρτὴν του βράβδον ἐπροχώρησε διὰ τὴν φύγην, ὅταν βλέπῃ ἑάφνα νὰ ξεμιτίζῃ, μισοσκεπασμένον ἀπὸ τὰ φύλλα τῶν θάμνων, ἐν μανδηλί κεντητόν, μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ἔραστοῦ.

Ὅτ' αὐτὸς ἔπεσε εἰς κανένα ἐναγκαλισμὸν! Ἦτο βέβαια δῶρον τῆς· τὰ χέρια τῆς τὸ εἶχαν κεντήσῃ, τὰ χέρια ποῦ ἠσοῦντο πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τόσῳ θερμῶς εἰς τὰς παγωμένας καὶ βικνάς παλάμιας του· μὲ πόσον κόπον, μὲ πόσῃν τρυφερότητά καὶ ὑπομονήν. Ὅτ' ἐκέντησε, πόσα δάκρυα ἴσως τὸ ἐκέκμησαν!

Καὶ ἔκυψε καὶ τὸ ἐπῆρε.

Τὸ ἐκύτταξε μὲ στοργὴν καὶ τὸ ἐφύλαξε μὲ βίαν εἰς τοὺς γεροντικούς του κόλπους. Δὲν τὸ ἀφῆκεν ἐκεῖ, ὄχι τόσον διότι ὅτ' ἐπιστοποιοὶ ἢ ἀνεύρεοι του τὸ κρυψόμενον, ἀλλὰ διότι ἤθελε φεύγων ἐκεῖθεν διὰ παντός, νὰ ἔχῃ μίαν ἀνάμνησιν. Τὸ ἐφίλησε μὲ ὄσῃν λαχτάραν ἐφιλοῦσε τὴν ἐρωμένην τῶν παλαιῶν του χρόνων. Εἰς τὰς τελευταίας του ἡμέρας—διότι ἦτο πολὺ γέρον—καὶ εἰς τὴν πτώχειά του, διότι ἦτο πολὺ πτωχὸς—ἤθελε νὰ ἔχῃ μίαν ἀκτίνα ἀναμνήσεως ἀγάπης—ἔστω καὶ ἀγάπης ἄλλων—νὰ τὸν φωτίσῃ παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ τάφου.

.....

Δὲν εἶχον παρέλθῃ δέκα ἡμέραι καὶ μίαν συννεφώδη πρωΐαν, ἐπὶ τῆς νεκροφόρου τοῦ νοσοκομείου, ὠδηγεῖτο γρήγορα-γρήγορα εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῶν πτωχῶν εἰς νεκρὸς γέροντος.

Ἐπὶ τοῦ στήθους, μέχρι τοῦ ὀπίου ἐφθάναν αἱ πολλαὶ τρίχες ἦτο ἀπλωμένον ἐν μανδηλί. Τὸ κεντητὸν μανδηλί τοῦ κήπου.

Ἀπέθανεν ὁ γέρον-Θύμιος ἀπὸ μαρασμῶν. Ἦ πείνα, ὁ σκαίος τρόπος τοῦ κυρίου του, ἢ ἀμφιβολία περὶ τῆς τύχης τῶν ἀνακαλυφθέντων ἔραστῶν, τὸν εἶχαν καταβάλλῃ.

Ἐσπευδεν ἡ νεκροφόρος πρὸς τὸ νεκροταφεῖον, ἰσχυρῶς ταλαντευομένη. Καὶ ἐταλαντεύετο συγχρόνως ὑψηλὰ, παρὰ τὸν ἀμαετλήτην, ὁ σταυρὸς, εἰς τὰς χεῖρας ἑνὸς ἀγιοπάιδος.

Καὶ ἐνῶ διήρχετο ἡ νεκροφόρος, ἀπεκαλύπτοντο μὲ τὴν συνήθη ἀδιαφορίαν οἱ ὀλίγοι διαβάται τῆς ὁδοῦ. Ἄλλ' ἐὰν ἐγνώριζαν ποῖος ἦτο ὁ νεκρὸς καὶ διατί ἀπέθανεν, ὦ, βεβαίως θὰ ἀπεκαλύπτεντο μὲ περισσώτερον σεβασμὸν καὶ μὲ βαθυτέραν συγκίνησιν.

(Δεκέμβριος 1900)

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

* "Ποικίλη Στροφή", 1902 *

Γεωργία Β. Παπαγεωργίου

* ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ *